

Strateginen sopimus 2021

Kaupunkiympäristötoimiala

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta (kaupunginhallitus)

Kaupunkiympäristötoimiala vastaa toimintaedellytysten luomisesta ja järjestämisestä vetovoimaisen kaupungin kasvulle, kaupunkiympäristön kehittämiseksi, rakenteelliselle toimivuudelle ja viihtyisyydelle. Tavoitteena ovat hyvinvointia edistävä ympäristö ja sujuvat liikkumiskäytännöt.

Toimiala vastaa myös kaupungin rakennetusta infraomaisuudesta, laadukkaan kaupunkiympäristön toteuttamisesta ja ylläpidosta sekä terveellisten tilojen toteuttamisesta. Lisäksi toimiala vastaa ympäristöön ja rakentamiseen liittyvistä viranomaispalveluista, ympäristönsuojelusta, seudullisista jätehuollon viranomaispalveluista sekä seudullisista joukkoliikennepalveluista.

Kaupunkiympäristötoimialalla toimii viisi palvelu-alueita.

- **Kaupunkisuunnittelu ja maaomaisuus** vastaa kaupungin maankäytön ja liikenteen suunnittelusta, kaavoitustoimesta, tonttutuotannosta sekä kaupungin maaomaisuuden hallinnasta.

- **Kaupunkirakentaminen** vastaa katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden toteutussuunnittelusta, rakennuttamisesta ja kunnossapidosta sekä kaupungin toimitilojen suunnittelusta ja rakennuttamisesta.
- **Paikkatieto ja kaupunkimittaus** vastaa tonttijaoista, kiinteistönmuodostuksesta ja kiinteistörekisterin pidosta, paikkatietoaineistojen tuottamisesta ja ylläpidosta, paikkatietojärjestelmistä sekä toimialan asiakaspalvelusta.
- **Luvat ja valvonta** vastaa rakentamisen ja pysäköinninvalvonnan viranomaistehtävistä, ympäristön- ja luonnonsuojelun, ympäristöterveyden sekä seudullisen jätehuollon viranomaistehtävien valmistelusta sekä palvelualueen tehtäviin liittyvästä neuvonnasta, ohjauksesta, valvonnasta ja asiantuntijapalveluista.
- **Seudullinen joukkoliikenne** tuottaa Turun kaupunkiseudun Föli-kunnissa kaikille avoimet joukkoliikennepalvelut.

Kaupunkiympäristötoimialan toimintaa kehittää, ohjaa ja valvoo neljä lautakuntaa.

- **Kaupunkiympäristölautakunta** vastaa kaupungin maankäytön, liikenteen ja yleisten alueiden suunnittelusta, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luon-

nonympäristön tilan seurannasta, kaupungin maaomaisuuden hallinnasta sekä katujen ja muiden yleisten alueiden rakennuttamisesta ja ylläpidosta sekä tilojen rakennuttamisesta, ellei tehtäviä ole annettu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

- **Rakennus- ja lupalautakunta** vastaa kaupunkiympäristötoimialan viranomais-tehtävistä, ellei tehtäviä ole annettu muulle toimielimelle.
- **Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta** toimii kuntalain 51 §:n mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota seudullisena joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena Turun, Kaarinan, Liedon, Naantalin, Raision sekä Ruskon kuntien alueella.
- **Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta** toimii kuntalain 51 §:n mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota jätelain mukaisena 17 kunnan seudullisena jätehuoltoviranomaisena.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (kaupunginhallitus)

Toimintaympäristössä voimakkaasti vaikuttavia ilmiöitä ovat ilmastonmuutos, kaupungistuminen, väestönkasvu, positiivinen rakennemuutos, väestön ikääntyminen, maahanmuutto, digitalisaatio sekä lainsäädännön muutokset.

Koronakriisi on vaikuttanut koko maailman talouteen heikentävästi. EU on valmistellut laajaa tukipakettia talouden elvyttämiseksi, ja sen lisäksi suuret EU-maat ovat tehneet omia tukipakettejaan. Myös Suomen valtio on tehnyt toimia yritysten toimintaedellytysten turvaamiseksi. Suomi on hyvin riippuvainen viennistä ja maailman laajuisen kysynnän heikkeneminen vaikuttaa myös Turun talousalueeseen. Telakkateollisuus on ollut merkittävänä veturina viime vuosina Turun seudun positiivisessa rakennemuutoksessa. Telakan laivatilausten toimitusajat ovat siirtyneet tilaajien toivomuksesta eteenpäin, koska tilaajien risteilypalveluiden kysyntä on hiljentynyt. Positiivinen rakennemuutos on kokenut koronan takia pienen takaiskun, mutta Turun seudulla on edellytykset päästä uuteen nousuvauhtiin, kun koronahuolet aikanaan väistyvät.

Vuonna 2020 alkanut koronakriisi on vaikuttanut koko toimintaympäristöön. Etätyöskentelystä on muodostumassa uusi normaali. Liikkumisen vähentymisen vaikutus on Kaupunkiympäristötoimialalla ollut suurin joukkoliikenteessä. Koronakriisin myötä myös eriarvoistumiskehitys on syventynyt ja laajentunut, joka haastaa kaupungin monella rintamalla.

Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutos tarkoittaa maailmanlaajuisista ilmaston lämpenemistä, joka johtuu ihmisen tuottamien kasvihuonekaasujen määrän voimakkaasta kasvusta ilmakehässä.

Turun kaupungin tavoitteena on edetä ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä kohti hiilineutraaliutta vuoteen 2029 mennessä. Tämän jälkeen Turku pyrkii olemaan ilmastopositiivinen alue.

Kaupungistuminen

Kaupungit kasvavat ja kehittyvät ennennäkemättömällä vauhdilla. Suomessa asuu kaupunkiseuduilla tilastointitavasta riippuen 70-85 % koko maan asukkaista. Aluetutkija Timo Aron mukaan kasvu keskittyy yhä harvemmillle kaupunkiseuduille ja Turun seutu on yksi niistä.

Koronakriisin aikana on ollut havaittavissa muutoksia kaupungistumiskehityksessä. Kriisin vaikutus kaupungistumiseen riippuu kuitenkin pitkälti sen kestosta. Jos kriisi jää lyhyeksi, suuri kuva ei juuri muutu.

Kaupungistumiseen liittyy monia mahdollisuuksia, mutta myös ratkaistavia asioita.

Kaupungistumisprosessien kiihtyessä on löydettävä uudenlaisia liikkumisen ratkaisuja niin kaupunkien sisällä kuin kaupunkien välillä. Helsingin, Tampereen ja Turun muodostaman kasvukolmion 90 minuutin vaikutusalueella asuu 3,25 miljoonaa asukasta ja sijaitsee noin 1,3 miljoonaa työpaikkaa eli noin 60 % koko maan asukkaista ja työpaikoista. Turun ja Helsingin välinen Tunnin juna mahdollistaa työssäkäyntialueiden yhdistymisen.

Turun tunnin juna -hankkeelle myönnettiin EU:n CEF-rahoitusta (Connecting Europe Facility). Tuen saaminen edellyttää kansallista rahoitusta ja Suomen valtio on sitoutunut päätöksillään rahoittamaan tätä raidehanketta.

Kaupunkiseuduilla kasvu puolestaan tiivistyy lähelle ydintä, jolloin tiivis kaupunkirakenne mahdollistaa kustannustehokkaan ja infrastruktuurin ja liikenneverkon järjestämisen. Turussa tämä tarkoittaa mm. joukkoliikenteen kehittämistä (raitiotie ja bussien runkolinjasto).

Kaupunginvaltuusto päätti huhtikuussa 2020 raitiotiestä, että seuraavaksi Varissuo–Kauppatori-välille laaditaan toteutussuunnitelma ja Kauppatori–satama -välille yleissuunnitelma. Varsinaisen raitiotien rakentamispäätöksen arvioidaan tulevan valtuuston käsittelyyn vuonna 2024. Toteuttamalla raitiotie kokonaisvaltaisena kaupunkikehityshankkeena voidaan tukea ja nopeuttaa Tiedepuiston, keskustan ja Linnakaupungin kehittymistä. Uusi joukkoliikennratkaisu edistää myös kaupungin ilmastotavoitteita.

Väestökeskittymät tarjoavat hyvät edellytykset kiertotaloudelle, jossa kulutus perustuu omistamisen sijasta palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen sekä kierrättämiseen ja materiaalien jalostamiseksi uusiksi tuotteiksi.

Kaupungistuminen tuo mukanaan myös monia ongelmia. Kaupungit kuluttavat yli 2/3 maailman energiatuotannosta ja tuottavat 70 % maapallon hiilidioksidipäästöistä. Väestön keskittyminen lisää melua ja liikenneuhkia ja alueellisesti jätteen määrää. Erilaiset sosiaaliset ongelmat kuten

syrytyminen sekä turvattomuuden tunne uhkaavat lisääntyä. Asuntojen kysynnän kasvaessa niiden hinnat nousevat erityisesti halutuimmilla alueilla, mikä saattaa syventää alueiden välistä eriytymiskehitystä.

Alueellinen eriytyminen on Turussa selkeästi havaittava ilmiö, joka näkyy mm. eroina asukkaiden hyvinvoinnissa ja turvallisuuden tunteessa sekä kaupungin vetovoimassa. Sosiaalisesti kestävä kaupunkikehityksen edistämiseksi ja kaupungin asuinalueiden välisen tasa-arvon kohentaminen edellyttää monitasoisia toimenpiteitä; ennaltaehkäiseviä, negatiivisia vaikutuksia rajoittavia sekä hallintaa ja positiivisia vaikutuksia tukevia välittämiä ja pitkäkestoisia toimia.

Väestö ja työpaikat

Turun kaupungin väestönkasvu kääntyi kasvuun 2010-luvun alkupuolella ja on sen jälkeen kasvanut noin 2000 asukkaan vuosivauhdilla. Turun ennakkoväkiluku heinäkuun 2020 lopussa oli 193.089 henkeä, jossa oli kasvua (kokonaismuutos) 127 henkeä vuoden 2019 lopun vahvistettuun väkilukuun verrattuna. Turun suhteellinen väestönkasvu on ollut vertailukaupunkien (six pack-kaupungit) pienin viime vuoden lopun toteutuneesta.

Kaupungin väestömäärän ennustetaan jatkossakin jatkavan kasvuaan, joskin eri ennusteiden välillä on suuria eroja.

Turun väestönkasvu on perustunut vakiintuneeseen tapaan muuttoliikkeeseen, luonnollinen väestönkasvu on ollut negatiivinen.

Muuttoliikkeeseen on vaikuttanut Varsinais-Suomessa käynnissä oleva positiivinen rakennemuutos, jonka myötä teollisuuden työpaikat ovat voimakkaassa kasvussa.

Työttömyyden pidemmän aikaa jatkunut nopea laskutrendi on taittunut vuonna 2020. Koronakriisin aikana lomautettujen ja työttömien määrä on lähtenyt kasvuun. Turussa oli heinäkuussa 17.137 työtöntä, jossa oli nousua vuositasolla 4.888 henkeä. Turun työttömyysaste oli heinäkuussa 18%. Kasvua oli 5 prosenttiyksikköä viime vuodesta. Turussa oli Varsinais-Suomen korkein työttömyysaste heinäkuussa 2020, mikä on tavallista alueidensa keskuskaupungeille.

Kaupunki varautuu kasvu-uran jatkumiseen, joskin koronakriisin myötä työttömyys ja lomautettujen määrä on kasvanut.

Väestön ja työpaikkojen määrän kasvu sekä väestön ikääntyminen asettavat haasteita koko seutukunnalle mm. asuntojen, koulutuksen, palvelujen ja liikkumisen suhteen. Positiivinen rakennemuutos ja työpaikkojen määrän voimakas kasvu edellyttää asuntotuotannon määrän nopeaa kasvattamista. Tarvetta on erityisesti kohtuuhintaiselle asumiselle.

Kaupungin ja lähialueen kuntien neuvottelemat sopimukset valtiovallan kanssa linjaavat kaupunkiseudun kehitystavoitteita. Näitä sopimuksia ovat mm. kasvusopimus, kasvukäytäväsopimus ja MAL-sopimus.

Kasvulla on vaikutuksia maankäytön suunnitteluun, palveluverkkoon, liikkumiseen, infrastruktuuriin ja tilojen rakennuttamiseen, ylläpitoon ja valvontaan. Rakennetulla ympäristöllä on huomattava vaikutus taloudelliseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.

Väestön ikääntyminen ja yksin asumisen lisääntyminen vaikuttaa palvelujen järjestämiseen.

Kaupungin kasvuun on varauduttava riittävin resurssein.

Taloussuhdanne

Valtiovarainministeriön kesäkuun 2020 taloudellisesta katsauksen mukaan bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 6 % v. 2020. Viennin lisäksi supistuvat yksityinen kulutus sekä yksityiset investoinnit. Julkisten menojen lisääntyminen tukee talouskasvua tänä vuonna. Talouden toipuminen tämän vuoden loppupuolelta alkaen on hidasta taloudenpitäjien luottamuksen laskun sekä epävarmuuden kasvun seurauksena. Investointien toipumista heikentää myös asuinrakentamisen väheneminen. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,5 % v. 2021 ja 1,7 % v. 2022. Julkinen talous velkaantuu tänä vuonna erittäin nopeasti. Julkisen talouden alijäämä kasvaa yli 8 prosenttiin ja julkisyhteisöjen velka kipuaa yli 70 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pienenee lähivuosina talouden välikaisten tukitoimien päättyessä ja kasvun elpymässä. Julkinen talous pysyy 2020-luvun puoliväliä lähestyttäessä silti edelleen selvästi alijäämisessä.

Talouden näkymät niin Suomessa kuin maailmantaloudessa ovat edelleen hyvin epävarmoja. Ennusteissa on oletettu, että covid-19-epidemia hiipuu vähitellen pois ja syksyllä ei tule toista epidemia-aaltoa. Kuluttajien luottamus ja talouden toimintakyky pysyvät kuitenkin heikkoina siihen asti, kunnes sairautteen on löydetty tehokas rokote tai hoito.

Rakentamisen noususuhdanteen hiljenemiseen on varauduttava myös Turussa vaikkakin Suomen yleisestä trendistä poiketen Turun seutukunnalle odotetaan kuitenkin nopeampaa kasvua johtuen alueen positiivisesta rakennemuutoksesta. Taloussuhdannevaikutukset heijastuvat tonttien kysyntään, rakentamisen määrää ja niistä saataviin tuloihin.

Taloussuhdanteessa tapahtuneet muutokset ovat vaikuttaneet myös rakentamisen hintaan. Maarakennusalan kustannukset laskivat 4,2 prosenttia vuoden 2019 heinäkuusta vuoden 2020 heinäkuuhun. Kustannusten vuosimuutos vaihteli osaindekseittäin päällysteiden -14,0 prosentista teknisten ja muiden järjestelmien 0,2 prosenttiin. Kokonaisindeksin laskuun vaikutti erityisesti bitumin ja moottoripolttoöljyn halpeneminen. Kustannusten laskua hillitsi hieman ostettujen konepalveluiden kallistuminen edellisen vuoden heinäkuusta. Rakennuskustannukset nousivat vuoden 2020 heinäkuussa 0,4 prosenttia vuodentakaisesta. Työkustannukset nousivat 0,6 prosenttia ja palveluiden hinnat 0,4 prosenttia edellisen vuoden heinäkuuhun verrattuna. Tarvikepanosten hinnat nousivat 0,2 prosenttia vuodentakaisesta. Kuluttajahintojen vuosimuutos oli heinäkuussa 0,6 prosenttia. Kustannusindeksit kuvaavat normaaliolosuhteissa kustannustason muutosta. Koronakriisin myötä näkyvät ovat epäselvät.

Suomen hallitus on nostanut dieselin verotusta noin 5 % elokuusta 2020 alkaen. Tämä nostaa linja-autoliikenteen kustannusindeksiä eli lisää liikennöintikustannuksia vuonna 2021.

Turun kiinteistömarkkinat

Turun seudun vahvana jatkunut talous- ja työllisyyskehitys on tukenut kiinteistömarkkinoita. Seudun kärkialat meriteollisuus, lääketeollisuus ja terveysteknologia, teknologiateollisuus ja cleantech ovat eläneet vahvan kasvun aikaa. Palveluelinkeinot ja rakentaminen hyötyvät teollisuusalojen kasvusta.

Vahva taloustilanne on heijastunut tilakysynnän näkymiin, erityisesti toimisto- ja tuotannollisten tilojen kysynnän kehityksestä. Kupittaaan alueen toimistovuokrat (mediaani) ovat olleet huomattavasti korkeammalla tasolla kuin keskustassa. Koronapandemian aikana lisääntyneet etätyöt vaikuttavat todennäköisesti vähentävästi yritysten tarvitsemiin toimistotilojen määrään.

Turun ydinkeskustaa torin ympäristössä uudistetaan voimakkaasti, kiinteistöillä on käynnissä mitattavia rakennushankkeita samanaikaisesti kauppatorihankkeen kanssa. Rakentamisaikaiset häiriöt heikentävät kuitenkin väliaikaisesti keskustan houkuttelevuutta ja joukkoliikenteen käyttöä. Valmistuessaan kaupungin ydinkeskustan vetovoima paranee.

Suunnitteilla olevat suuret infrahankkeet, kuten Tunnin juna, raitiotie, Ferry Terminal Turku, Matkakeskus, Kupittaaan kansi, elämyskeskus, toimivat kiinteistökehittämisen ajureina.

Kaupungin omissa toimitilainvestoinneissa on suosittu viime vuosina monitoimitalojen rakentamista, jossa useampia kaupungin palvelutoimintoja keskitetään samoihin tiloihin. Kysymys on pitkälti kaupungin palveluverkon kehittämisestä ja

käyttöikänsä lopussa olevien rakennusten korvaamisesta. Vapautuvat vanhat kiinteistöt puolestaan päätyvät kiinteistökehityskohteiksi, joista kaupunki saa tuloja. Tämä suuntaus jatkuu.

Lisäksi on suunnitteilla isona tilahankkeena Historian ja tulevaisuuden museo sekä konserttitalon korvaavan uudisrakennuksen hankinta on käynnistynyt. Palvelurakennusten sisäilmaongelmat tuovat uusia tarpeita saneerausinvestoinneille.

Asuntorakentaminen on viime vuosien nousukauden ajan ollut merkittävä talouskasvun ajuri. Vuonna 2019 valmistui yli 2300 uutta asuntoa, joista valtaosa kerrostaloissa. Turun alueella ei toistaiseksi ole näkyvissä merkkejä rakentamisen hiipumisesta. Kuluvan vuoden lokakuun loppuun mennessä asuntoja on valmistunut reilut 1700 asuntoa.

Koronan myötä taloudellinen epävarmuus on lisääntynyt, joka on heijastunut myös asuntokauppaan. Vanhojen osakehuoneistojen toteutuneiden kauppohenkilöiden määrä on laskenut, mutta uusien osakehuoneistojen osalta toteutuneet kaupat ovat lähteneet nousuun tämän vuoden kolmannella vuosineljänneksellä.

Lisääntyneet etätyöt voivat vaikuttaa myös asumisväljyyden kasvuun, asuntotyyppiin ja asunnon sijaintiin. Koronan myötä on havaittavissa myös, että kysyntä omakotitaloista ja vapaa-ajan asunnoista on kasvanut.

Digitalisaatio

Kasvavaan palvelujen kysyntään on kyettävä vastaamaan entistä pienemmillä taloudellisilla resursseilla. Tuottavuus voi kasvaa ainoastaan toimintatapoja muuttamalla, ja siksi organisaation kyky uudistua jatkuvasti on avainasemassa. Tuottavuus kasvaa uudistamalla toimintatapoja ja hyödyntämällä teknologisia innovaatioita.

Digitalisaatio mahdollistaa ajasta ja paikasta riippumattomien palvelujen tuottamisen asukkaille ja käyttäjille sekä kaupungin oman toiminnan tuottavuuden parantamisen. Palvelujen tulee täyttää saavutettavuuslain vaatimukset, tämä parantaa myös palveluiden laatua. Digitaalisten palveluiden tulee olla asiakaslähtöisiä ja laadukkaita.

Lainsäädäntöuudistukset

Lainsäädännön uudistuksia on tulossa edelleen ja ne tuovat myös muutoksia palvelutarpeeseen.

Euroopan unioni on päättänyt ns. Puhtaiden ajoneuvojen direktiivistä. Suomi tulee muovaamaan kansallisen lainsäädäntönsä direktiivin pohjalta. Direktiivi edellyttää sähköbussiliikenteen määrätietoista lisäämistä vuosittain v. 2021–2030.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) toimeenpanosta aiheutuvat muutokset kansallisiin lakeihin ja asetuksiin vaikuttavat myös kaupungin käynnistämiin omiin rakennushankkeisiin.

EU:ssa vuonna 2018 hyväksytty jätedirektiivi ja siihen liittyvät säädökset aiheuttavat muutoksia Suomen jätelainsäädäntöön. EU:n jätessäädöspaketin keskeisinä tavoitteina on vähentää jätteen määrää ja lisätä uudelleenkäyttöä ja kierrätystä.

Ympäristöministeriö on aloittanut jätelainsäädännön uudistuksen keväällä 2019 ja lainsäädäntömuutoksia on odotettavissa vuonna 2021. Ympäristöministeriön tavoitteena on osaltaan nostaa Suomi kiertotalouden kärkimaaksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus on käynnissä. Näillä näkymin uudistus tulee voimaan vuonna 2022.

Koronapandemian ja valmiuslakien myötä Kiinteistönmuodostamislain säännöksiä kevennettiin vuoden 2020 loppuun asti, mm. mahdollistamalla etäosallistuminen kiinteistötoimituksiin. Kiinteistönmuodostamislakia ollaan uudistamassa vuoden 2021 aikana, mutta siihen esitetyt pysyvät muutokset ovat kevyempiä kuin keväällä 2020 käyttöön otetut väliaikaiset muutokset. Pysyvistä muutoksista ei ole nähty olevan kunnille merkittävää hyötyä.

Rakentamista koskevien asetusten tulkintojen yhtenäistämistä jatketaan 10 suurimman kaupungin kesken. Turku on edelleen aktiivisesti mukana tulkintojen yhtenäistämistä koskevassa työssä.

Uusi tieliikennelaki (729/2018) astui voimaan 1.6.2020. Uuden lain myötä tienpitäjillä on velvoite toimittaa tietoja liikenteenohjauslaitteista, kuten liikennemerkeistä, ajoratamaalauksista ja liikennevaloista Väylän Digiroad-järjestelmään. Tämä velvoite koskee myös Turun kaupunkia tienpitäjänä.

Em. tieliikennelaki on pysäköinnintarkastuksen osalta jossain määrin tulkinnanvarainen. Valta-kunnallisia linjauksia ja lain tulkinnasta ja pysäköinnintarkastuksen valvontavastuun lisääntymisestä ei ole vielä tehty. Linjauksen saattavat lisätä pysäköinnintarkastuksen valvontavastuuta jonkin

verran. Vuoden 2021 aikana liikenne- ja viestintävirastolta on odotettavissa ohjeistusta robottiliikenteeseen siirtymisestä.

Ympäristöterveyden erityislainsäädäntöön on tulossa muutoksia ja uusia ohjeistuksia (mm. uusi eläinsuojelu-, elintarvike- ja tupakkalaki valmisteilla sekä osin terveydensuojelulakiin muutoksia).

Valmisteilla olevan sote-uudistuksen myötä ympäristöterveydenhuolto säilyisi kuntien vastuulla.

Kaupunkiympäristötoimiala

1.3 Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Asukasluku (31.12.) ja väestönkasvu edellisestä vuodesta, lkm	187 604 +1 696	189 669 +2 065	191 331 +1 662	192 962 +1 631	+2 500	+2 500	+2 500	+2 500	+2 500
Fölin toiminta-alue, asukasluku, lkm	289 248	289 960	292 791	296 892	-	-	-	-	-
Seudullisen jätehuollon toiminta-alue, asukasluku, lkm	414 017	415 664	417 535	418 770	-	-	-	-	-
Työpaikkojen määrä ja muutos edellisvuodesta, lkm	95 421 +1 478	97 273 +1 852	+1 400	+1 400	+1 400	+1 400	+1 400	+1 400	+1 400
Asunnot yhteensä, lkm	113 769	115 209	117 836	120 171	+2 100	+2 100	+2 100	+2 100	+2 100
Liikennekäytössä olevat henkilöautot, lkm	76 671	78 206	79 113	80 372	-	-	-	-	-
Kaupunkiympäristön kunnossapidettävä pinta-ala, ha	3 878	3 916	3 955	3 926	3 929	3 968	4 008	4 048	4 089
Konserniyhtiöiden asuntotuotantotavoitteet (TVT, Vaso ja TYS), lkm				540	540	600	600	600	600
Asemakaavoitettu alue, ha	10 131,74	10 167,13	10 181,8	10 182,86	-	-	-	-	-
Elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaiseen suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvien kohteiden määrä (sis. mm. elintarvikehuoneistot, koulut, päiväkodit)			2 866	2 866	3 000	3 100	3 200	3 300	3 400

Väestö- ja työpaikkatavoitteet perustuvat Kh 22.5.2017 § 219 Yleiskaavan 2029 tarkistettuihin tavoitteisiin, joiden mukaan vuonna 2029 Turussa on 220 000 asukasta ja 115 000 työpaikkaa. Kunnossapidettävän pinta-alan ha-kasvun on arvioitu olevan vuodessa n. 1 % johtuen uusista kaava-alueista.

Kaupunkiympäristötoimiala

1.5 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kaupunginvaltuusto)

Turun kaupungin väestönkasvu ja kaupungistumisprosessi jatkuu edelleen. Samaan aikaan myös alueiden eriytyminen on voimistunut.

Kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen edellyttää energiatehokkaan, resurssiviisaan ja päästöttömän toimintatavan ulottamista kaikkeen toimintaan.

Toimialalla hyödynnetään digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan kehittämisessä. Palvelujen ja toimintojen digitalisointi mahdollistaa organisaatio- ja kustannusrakenteen keventämisen ja henkilöstön ajankäytön kohdentamisen vaativampiin tehtäviin. Asukkaille ja asiakkaille tämä tarkoittaa aikaisempaa parempia mahdollisuuksia käyttäen kaupungin palveluja ajasta ja paikasta riippumatta.

Kaupunkiympäristötoimiala toimii aktiivisesti käynnissä olevassa muutoksessa. Tavoitteena on luoda hyvän elämän mahdollisuuksia ja kasvua niin yrityksille kuin kansalaisillekin.

Kaupunkiympäristötoimiala toteuttaa Turku 2029 kaupunkistrategiasta erityisesti seuraavia kohtia: Turku kasvaa kestävästi ja Turku lisää kilpailukykyä. Strategisista ohjelmista toimiala toteuttaa erityisesti pääteemoja 3.3 Rakentuva Turku ja ympäristö sekä 3.2 Vaikuttava ja uudistuva Turku.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kolme kärkihanketta: Keskustan kehittäminen, Turun tiedepuisto ja Smart and Wise Turku (SAWT). Kaksi ensimmäistä kärkihanketta toteuttavat lähinnä strategian pääteemaa Rakentuva Turku ja ympäristö. SAWT -kärkihanke toteuttaa strategian pääteemoja Raken-

tuva Turku ja ympäristö sekä Vaikuttava ja uudistuva Turku.

SAWT -kärkihankkeen painopistealueet hiilineutraalius ja resurssiviisaus, ennakoiva kaupunkisuunnittelu sekä liikenne ja liikkuminen ovat vahvasti mukana kaupunkiympäristötoimialan kehittämisessä ja painopisteissä.

Kaupunkiympäristötoimiala noudattaa kaupungin kehittämismallia (Kh 29.9.2014 § 368) kaikessa kehittämisessä. Kehittämismalli yhtenäistää kehittämiseen liittyvät työtavat.

Rakentuva Turku ja ympäristö

- Kasvun edellytyksiä ja kestävästä kaupunkirakennetta edistetään laajoilla yhdyskuntarakennetta ja liikennejärjestelmää koskevilla suunnitelmilla ja kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina.
- Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella. Kaupungin kasvun painotus suunnataan keskustaan ja sitä kehystävälle kaupunkiuudistusalueille ja joukkoliikenteen kehityskäytävälle. Kaupunkirakenteen painopistettä laajennetaan kaupunkirakenteen kehittymisen myötä kohti merta.
- Keskustan kehittämisen sekä Turun tiedepuiston kärkihankkeita edistetään maankäytön hankkeilla, asemakaavoitusohjelmalla sekä investiohjelmilla.

- Kaupungin kärkihankkeiden lisäksi edistetään muita merkittäviä aluekehittämishankkeita mm. Linnakaupunki, Skanssi ja Blue Industry Park.
- Turun logistista asemaa solmukohtana pohjoisessa kasvukäytävässä kehitetään mm. edistämällä Turun ja Helsingin välistä nopeaa junayhteyttä, Matkakeskusta, uutta satamaterminaalia ja -yhteyttä sekä Turun kehätiehankkeita.
- Monipuoliset ja vetovoimaiset asumisvaihtoehdot ovat työpaikkojen rinnalla keskeinen kilpailukytekijä houkuteltaessa osajia ja asukkaita kaupunkiin. Asemakaavoituksella ja infran toteutuksella varmistutaan monipuolisesta ja riittävästä tonttivarannosta, jolla turvataan riittävä ja kohtuuhintainen vuokra-, asuminen- ja omistusasuntotuotanto. Monimuotoisella asuntotuotannolla huolehditaan eri asuntotyypeistä uusillekin asuinalueille.
- Lähiöiden täydennysrakentamisella elävöitetään asuinalueita, turvataan kestävä palvelurakenne ja kavennetaan alueiden välistä eriarvoisuutta.
- Turun kaupungin ilmastosuunnitelmassa 2029 (kv 11.6.2018 § 412) on päätetty tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla edetään kohti kaupunkialueen hiilineutraaliutta 2029 ja varaudutaan ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Kaupunkiympäristötoimiala osallistuu vahvasti sekä ilmastomuutoksen hillinnän että varautumisen toimenpiteisiin ja seurantaan.

Kaupunkiympäristötoimiala

- Kaupungin liikenteen kehittämisessä painopisteet ovat kävelyssä ja pyöräilyssä, seudullisessa joukkoliikenteessä ja uusien ympäristö- ja ilmastoystävällisten teknologioiden käytön laajentumisen tukemisessa. Liikkuminen palveluna ja älykkään liikenteen ratkaisut ovat vahvasti mukana liikenteen kehittämisessä.
- Terveitä elämäntapoja edistetään kaavoittamalla lyhyiden etäisyyksien kaupunkia ja rakentamalla tällä kantakaupunkialueella koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille.
- Joukkoliikennettä kehitetään vastaamaan kasvavien yritysten työpaikkaliikkumisen tarpeita.
- Palvelujen järjestämisen kustannustehokkuus paranee, kun voidaan tukeutua olemassa olevaan palveluverkkoon. Kunnallistekniikan investointien hyödyntäminen tehostuu, liikenteen päästöt vähenevät ja kaupunkilaisten aikaa säästyy liikkumisessa. Eheän kaupunkirakenteen ansiosta sujuva liikkuminen on Turulle vetovoimatekijä.
- Hyvinvoinnin edistämiseksi monimuotoisuudessaan ainutlaatuisen luonnonympäristön säilymistä tuetaan ja luonnon kokemisen mahdollisuuksia edistetään kestävin tavoin.
- Historiallisesti ainutlaatuinen kulttuuriympäristö ja siihen liittyvä innovatiivinen rakennusten uudiskäyttö edistävät Turun nousemista kansainvälisesti johtavaksi esikuvaksi kaupunkirakentamisessa.
- Tiivistyville kaupunkialueilla korostuu rakennetun kaupunkiympäristön laatu. Tiivistyvässä kaupungissa panostetaan monipuolisiin julkisiin kaupunkitiloihin sekä viherrakentamiseen. Huolehdimme asuin- ja elinympäristöjen siisteystyöstä ja turvallisuudesta.

- Ilmastonmuutokseen varautuminen huomioidaan kaikessa kaupunkiympäristön suunnittelussa ja rakentamisessa erityisen huomion ollessa hulevesissä sekä ekologisten riskien torjumisessa.
- Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suoje-lussa Itämerihaasteen mukaisin toimenpitein, joiden tavoitteena on parantaa vesistöjen, pienen vesien ja rannikkovesien tilaa.

Vaikuttava ja uudistuva Turku

- Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä. Läpinäkyvällä tietoon perustuvalla johtamisella varmistetaan, että tehdään oikeita asioita oikeaan aikaan kustannustehokkaasti. Tietojärjestelmiä kehitetään siten, että toiminnan tiedot saadaan yhdistettyä ajantasaiseen taloustietoon.
- Tila- ja infraomaisuuden hallinta perustuu suunnitelmallisuuteen, jossa hyödynnetään korjausvelkalaskentaa. Omaisuuden arvosta huolehtiminen edellyttää riittäviä investointeja.
- Kaupungin palvelurakennusinvestoinnit perustuvat hyväksytyihin palveluverkkosuunnitelmiin.
- Kaupungin käytöstä vapautuvaa kiinteistö-omaisuutta kehitetään aktiivisesti. Kaupungin kiinteään omaisuuden luovutuksia tehostetaan kehittämällä omaisuutta houkuttelevammaksi kaavoituksella ja kumppanuusyhteistyöllä.
- Rakennuskannan energiatehokkuutta ja rakennusten älykkyyttä parannetaan ja priorisoidaan investointiraamin puitteissa. Kestävät investointiperiaatteet ja laatutaso määrittellään hankesuunnitelmissa.

- Toimintaa tehostetaan nopeuttamalla tonttutuotantoprosessia kaavoituksesta, kaupunki-infran rakentamiseen ja tontinluovutukseen.
- Rakennuttamishankkeiden kustannusten hallintaa parannetaan toteuttamalla tarveselvitys ja hankesuunnitteluohjetta myös infrahankkeissa.
- Tuottavuutta lisätään hankintamenettelyillä, kumppanuuksilla ja kilpailuttamisella. Ostopalveluja käytetään toiminnan tehostamiseksi. Tekemällä asioita yhdessä kumppanien kanssa ja rohkeasti kokeilemalla toiminta uudistuu.
- Toimintaa kehitetään asukas- ja asiakaslähtöisesti asukaskyselyiden pohjalta.
- Palvelujen digitalisoinnilla tehostetaan toimintoja ja parannetaan ajasta ja paikasta riippumattomia itsepalvelu- ja osallistumismahdollisuuksia.
- Kaupunkiympäristötoimiala tukee arkistojen digitalisointia. Asia edellyttää kaupunkitasoista kokonaisratkaisua.
- Smart and Wise Turku kärkihankkeen edistäminen erilaisilla projekteilla. Taustalla on Smart city –ajattelu, joka tarkoittaa mm. kaupungin infrastruktuurin tehostamista teknologialla. Digitaaliset palvelut ovat keskeinen osa tätä ajattelua.
- Pysäköintitoiminnan järjestämistä kehitetään kokonaisuudistuksella, joka on käynnistynyt vuoden 2018 aikana.
- Osaava ja motivoitunut henkilöstö on kaupungin keskeinen voimavara. Henkilöstön työhyvinvoinnista ja osaamisesta huolehtiminen on tärkeää, jotta palvelutaso säilyy hyvänä myös

Kaupunkiympäristötoimiala

työtapojen muuttuessa. Henkilöstön koulutukseen ja osaamisen ennakkointiin panostetaan.

- Laadukkaat tukipalvelut tulee olla mitoitettu oikealle tasolle siten, että päivittäinen työskentely on sujuvaa.

Innovatiiviset hankinnat

Tuottavuutta ja uudistumiskykyä kasvatetaan edistämällä innovaatioita. Suunnittelemalla toiminnan kehittämistä ja hankintoja laajalla yhteistyöllä luodaan samalla markkinoita ja kasvualustaa uusille ratkaisuille.

- Alusta kaupunkimallille, jolla mahdollistetaan esim. digitaalisen kaksosen tarkastelua ja hyödyntämistä selaimen avulla. Tällaisen alustan avulla voidaan Turun kaupungin oma nykyinen kaupunkimalli ottaa laajempaan käyttöön. Alustan avulla malliin voidaan sijoittaa suunnitelmia ja muuta tietoa sekä tehdä simulointeja.
 - Runosmäen aluekehityshanke. Lähiön kehittämistä lähestytään monesta näkökulmasta. Toteutetaan monitoimitalo, jonka urakoitsijavaliinnan yhteydessä valitaan aluekehityskumppani(t). Tavoitellaan monitoimitalon ympäristön uudelleen kaavoitusta, jonka yhteydessä käytöstä poistuvat kiinteistöt kaavoitetaan uuteen käyttötarkoitukseen. Lisäksi lähiympäristön viihtyisyyttä ja turvallisuutta pyritään parantamaan. Alueen asukkaat otetaan mukaan kehitystyöhön.
-

Kaupunkiympäristötoimiala

1.5 Toiminnan tunnusluvut

Tunnusluku	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
VOLYYMI										
Hyväksytyjen asemakaavojen (kv) sisältämä uuden ja käyttötarkoituksenmuutoksen alaisen kerrosalan lisäys yhteensä (kem2)	155 635	209 790	267 080	253 750	526 250	153 400	386 605	393 664		
- pientalot (AO, AP)	31 620	21 860	17 140	51 270	7 940	25 700	4 000	0		
- kerrostalot (AK)	76 965	101 730	137 540	54 280	7 600	119 800	298 790	105 040		
- elinkeinot, palvelut	47 050	86 200	112 400	148 200	510 710	7 900	83 815	288 624		
Kaupungin maalle sijoittuvan hyväksytyjen asemakaavojen (kv/ merkittävät ja ltk/ vähäiset) asuin-kerrosalan osuus	61 %	63 %	36 %	14 %	18 %	81 %	62 %	15 %		
Hyväksytyjen asemakaavojen asuin-kerrosalan sijoittuminen tiivistyväälle kestävän kaupunkirakenteen vyöhykkeelle	78 %	86 %	89 %	93 %	54 %	51 %	96 %	100 %		
Konserniyhtiöille luovutetut tontit, kerrosala (k-m2)						81 00	10 724	28 580		
Jalankulun määraindeksi, indeksi 2017=100			100,8	ei laskettu	ei laskettu	100,0	111,7	104,0		
Pyöräilyn määraindeksi, indeksi 2017=100			97,6	ei laskettu	ei laskettu	100,0	95,3	86,4		
Autoliikenteen määraindeksi, indeksi 2017=100			ei laskettu	ei laskettu	97,3	100,0	98,0	99,7		
Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät, indeksi 2017=100			ei verrannollinen	90,3	95,0	100,0	98,5	97,2		
Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärä, Turku, milj. matkaa (vuosien 2015-2018 luvut korjattu koko Fölessä koululaiskorttilaskennan muutoksen vuoksi)				20,8	22,0	23,0	22,7	22,3		
Palautepalveluun jätettyjen palautteiden määrä (vuodesta 2016 alkaen Föli mukana)	6 136	6 437	5.617	7 037	13 801	17 143	19 460	21 775		
LAATU JA VAIKUTTAUUS										

Kaupunkiympäristötoimiala

Tunnusluku	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
Tyytyväisyys (1=erittäin huono, 5=erittäin hyvä) *Yhdyskuntatekniset palvelut –kysely (FCG), **Kaupunki- ja kuntapalvelut –kysely (FCG)										
- liikennealueiden ylläpito* (vertailukunnat v2004-2017: 3,31) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,37)	3,24	3,23	3,47	3,27	3,34	3,37	3,31	3,06		
- puistojen hoito* (vertailukunnat v2004-2017: 3,41) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,37)	3,30	3,31	3,50	3,47	3,43	3,50	3,54	3,52		
- rakennetun ympäristön viihtyisyyteen ja kauneuteen ** (vertailukunnat v2004-2017 3,46) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,56)	3,46	-	3,61	3,74	3,57	3,77	3,66	3,66		
- asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,37) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,31)	3,22	-	3,13	3,35	3,28	3,53	3,48	3,54		
- rakennetun ympäristön valvontaan ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,28) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,26)	3,29	-	3,27	3,40	3,31	3,37	3,34	4,27		
- liikenneoloihin jalankulkijan kannalta ** (vertailukunnat v2017: 3,90)		kysymys jaettu, aiemmin kevytliikenne	3,77	3,77	3,77	3,96	3,93	3,85		
- liikenneoloihin pyöräilijän kannalta ** (vertailukunnat v2017: 3,77)		kysymys jaettu, aiemmin kevytliikenne	3,26	3,26	3,26	3,24	3,40	3,44		
- liikenneoloihin autoilijan kannalta ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,82) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,79)	3,73	-	3,79	3,82	3,89	3,88	3,65	3,70		
- julkisen liikenteen hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,60)	3,92	-	4,02	4,09	4,11	4,16	3,98	4,02		

Kaupunkiympäristötoimiala

Tunnusluku	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
(Turku keskiarvo v2004-2017: 3,96)										
- ilman laadun hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,53) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,46)	3,26	-	3,72	3,78	3,63	3,87	3,79	3,84		
- luonnonsuojelun hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,54) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,55)	3,38	-	3,66	3,64	3,67	3,80	3,65	3,68		
Keskustan suuralueen väkiluku 31.12.	50 684	51.558	53.004	53.443	54.490	55.503	56.371	57.084		
Asunnot: lukumäärä, yhteensä	108 151	109 342	110 608	111 600	113 769	115 209	117 836	119 908		
Asuntojen lukumäärä pientaloissa, %	25,6	25,6	25,7	25,5	25,6	25,4	25,1	24,7		
Asuntojen lukumäärä kerrostaloissa, %	72,8	72,8	72,7	73,0	72,9	73,1	73,6	73,9		
Asuntojen lukumäärä muut, -%	1,6	1,7	1,6	1,5	1,5	1,5	1,1	1,4		
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä (henkilöä)	189	201	190	192	209	183	149	177		
Henkilöautotiheys (henkilöautoa/ 1000 asukasta)	413	411	409	409	409	412	413	417		
- liikennekäytössä	469	471	471	473	478	485	489	496		
- rekisterissä										
Kasvihuonepäästöjen määrä (kt CO ₂ ekv/vuosi)	1 176,6	1 171,8	1 133,1	969,8	966,0	932,7	913,3	838,9 enn.tieto		
SAATAVUUS JA PEITTÄVYYS / KATTAVUUS										
Elintarvikevalvonnan valtakunnallisen suunnitelman toteutumisen (%)		24 %	25 %	22 %	18 %	35 %	49 %	40 %		

Kaupunkiympäristötoimiala

Tunnusluku	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
Terveysturvallisuuden valtakunnallisen suunnitelman toteutumisen (%)		87 %	68 %	75 %	97 %	78 %	35 %	44 %		
TUOTTAVUUS JA TEHO KUUS										
Asemakaavoituksen kesto käynnistämisestä hyväksymiseen (kv), kk (mediaani)	23,5	24,2	29,5	29,3	25,9	29,9	22,4	24,2		
Sähköisten lupahakemusten osuus (%) kaikista lupahakemuksista rakennusvalvonnassa						29 %	45 %	60 %		
Rakennusvalvonnan kaikkien lupien keskimääräinen käsittelyaika, vrk					38 vrk (90 % luvista)	34 vrk (80 % luvista)	36 vrk (80% luvista)	62 vrk (80% luvista)		
Infran ylläpitomenot (€) / ylläpidettävä pinta-ala (ha)					6 063	6 427	6 114	5.673		
Joukkoliikenteen kustannukset asukasta kohti, Turku, euroa (sisältää hallinnon)				94	92	86	91	92		
Palautteiden vastausaika, vrk (mediaani)	4	1	2	2	4	3	4	5		

Kaupunkiympäristötoimiala

1.6 Lausekkeet (kaupunginvaltuusto)

	Toimielin	Kirjaus
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Säilytetään kävely- ja pyöräväylien tehostettu hoito (harjahiekoitus) talviaikana.
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Säilytetään harjasuolareitin hoito (12 km) talviaikana.
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Säilytetään Aurajoen maisemavalaistus (puut ja laiturit).
Kv	Kaupunkiympäristölautakunta	Kilpailutetaan kaupunkipyöräjärjestelmä uudestaan siten, että kausi alkaa keväällä 2022. Kilpailutus tehdään riittävän pitkälle ajalle ja riittävän suurella summalla, jotta järjestelmä on kaupungille tuottava ja käytettävyys paranee. Neuvotellaan kesän yli jatkokautta nykyjärjestelmän kanssa.
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Vuonna 2021 rakennusvalvonnassa toteutetaan toimintamallin muutos, digitalisointiprojekti sekä selkeämpi tavoitteidenasetanta.
Kv	Kaupunkiympäristölautakunta	Kilpailutetaan kaupunkipyöräjärjestelmä uudestaan siten, että kausi alkaa keväällä 2022. Kilpailutus tehdään riittävän pitkälle ajalle ja riittävän suurella summalla, jotta järjestelmä on kaupungille tuottava ja käytettävyys paranee. Neuvotellaan kesän yli jatkokautta nykyjärjestelmän kanssa.
Kv	Kaupunkiympäristölautakunta	Kulkutapaosuusjakauman tavoitteiden osalta todetaan, että koronan takia tavoitteita ei lyhyellä tähtäimellä saavuteta. Jotta voidaan toteuttaa tehokkaita toimenpiteitä tavoitteisiin pääsemiseksi pitkällä aikavälillä, talousarviota ja -seurantaa kehitetään siten läpinäkyväksi, että investointien jakautuminen kestävään liikenteeseen ja muihin hankkeisiin näkyy selvästi.
Kv	Kaupunkiympäristölautakunta	Kumppanuuksien ohjausprosessista laaditaan selkeä malli ja laajennussuunnitelma. Lisäksi tulee selvittää, onko yksityisen maan kaavoittamisessa käytettyjä puitesopimuskonsultteja riittävästi, vai pitääkö sopimuskumppaneiden määrää lisätä, jotta kaavoitusta saadaan tehostettua.
Kv	Kaupunkiympäristölautakunta	Täydennysrakentamishjelman toteuttamisessa varmistetaan merkittävien virkistys- ja luontoarvojen säilyminen.
Kv	Kaupunkiympäristölautakunta	Uuden konserttitalon hankesuunnittelusta sisältäen kaavaprosessin etenemisen ja päätöksenteon vaiheistuksen on laadittava selkeä suunnitelma ja riskianalyysi, joilla minimoidaan mahdollisten valitusten ja muiden tekijöiden vaikutukset hankkeen viivästymiseen ja kustannustennousuun.
Kv	TKS joukkoliikennelautakunta	Huomioidaan joukkoliikenteen säästötavoitteiden toteuttamisessa valtion mahdolliset kompensatiotuen ehdot siten, että tukea heikentäviä karsintoja liikenteestä ei tehdä.

Kaupunkiympäristötoimiala

Kj	Kaupunginhallitus*	Käynnistetään kiinteistökehitys Turun ulkopuolella olevien ja tarpeettoman maaomaisuuden osalta.
Kv	Kaupunginhallitus*	Nopeutetaan tuottavia investointeja ja pienennetään korjausvelkaa
Kj	Kaupunginhallitus*	Otetaan käyttöön pysyvä käytäntö parkkipaikkojen vuokraamiseksi kesäaikana.
Kj	Kaupunginhallitus*	Tuomiokirkon yhteisterassitoimintaa jatketaan.

* Toimeenpanovastuu kaupunkiympäristötoimialalla

Kaupunkiympäristötoimiala

1.7 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat (kaupunginvaltuusto)

Poikkeamat

Kaupunkiympäristötoimiala

2.1 Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Kaupunkiympäristölautakunta kaikkien osalta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta ** osalta

Tavoite KV1: Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset:

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Kasvihuonekaasupäästöjen muutos (%) vuoden 1990 tasosta (1.287,3 kt CO ₂ -ekv)	-34,8 % (enn.tieto 838,9 kt CO ₂ -ekv)	vähenee	-50 %	vähenee	vähenee	vähenee

Tavoitteen kuvaus:

Kaupunkistrategian (kaupunginvaltuusto 16.4.2018) mukainen ilmastopolitiikan päätavoite on hiilineutraali kaupunkialue vuoteen 2029 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi Turun alueen kasvihuonekaasupäästöjä pyritään vähentämään vähintään 80 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2029 mennessä. Tähän edetään seuraavien valtuustokausittain asetettujen välitavoitteiden kautta. Vuoteen 2021 mennessä päästöjä pyritään vähentämään vähintään 50 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Vuoteen 2025 mennessä päästöjä pyritään vähentämään vähintään 65 - 70 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Viimeistään vuonna 2029 saavutetaan hiilineutraalius, jolloin jäljellä olevat päästöt kompensoidaan kokonaan. Vuodesta 2029 eteenpäin Turku pyrkii olemaan ilmastopositiivinen alue, jolloin alueen nettopäästöt ovat negatiiviset (kompensaatio on suurempi kuin päästöt).

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä (Ilmastosuunnitelma 2029, kaupunginvaltuusto 11.6.2018 § 142) edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029. Kaupunkiympäristötoimiala pyrkii vähentämään erityisesti yhdyskuntarakenteen ja rakennetun ympäristön sekä liikkumisen aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä ja vahvistamaan Turun alueen hiilinieluja. Ympäristönsuojeluyksikkö tuottaa kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen laskennan ja kehittää hiilinielujen laskentaa. Turun CO₂-raportin mukaiset kasvihuonekaasupäästöt sisältävät seuraavat sektorit: kauko-, sähkö- ja erillislämmitys, maalämpö, kuluttajien ja teollisuuden sähkönkulutus, tieliikenne ja muut liikennemuodot, teollisuus ja työkooneet, maatalous ja jätehuolto. Lämmityksen päästöt on normeerattu vastaamaan ilmastollisen vertailukauden 1981 - 2010 keskimääräistä lämmitystarvetta. Sähkönkulutuksen päästöt on normeerattu käyttäen päästökertoimena viiden vuoden liukuvaa keskiarvoa. Laskennassa eivät ole mukana yksityisen tai julkisen sektorin hankintojen välilliset päästövaikutukset.

Tavoite KV2: Kestävä yhdyskuntarakenne

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset:

3.3.4 Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella

Kaupunkiympäristötoimiala

3.3.7 Ympäristön kannalta kestävää ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Hyväksytyjen asemakaavojen asuinkerrosalan sijoittuminen tiivistyväälle kestäväan kaupunkirakenteen vyöhykkeelle		Vähintään 85 %	Vähintään 85 %	Vähintään 85 %	Vähintään 85 %	Vähintään 85 %
Tavoitteen kuvaus: Turun omassa maankäytössä panostetaan kaupunkistrategian mukaisesti hiilineutraalin kaupunkialueen saavuttamiseen vuoteen 2029 mennessä, mikä edellyttää energiatehokasta ja kestäviin liikkumismuotoihin kannustavaa yhdyskuntarakenteen kehitystä. Rakentamista ohjataan keskuksista, asuintiivistymistä, kestävästä liikkumisesta ja lähipalveluista muodostuvalle kaupunkirakenteen vyöhykkeelle. Näin luodaan puitteet maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen kehittämiseksi taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (3.3.1, 3.3.2, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7, 3.3.9, 3.3.10). Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.						

Kaupunkiympäristötoimiala

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
						
<p>Kuva. Tiivistävä kestävä kaupunkirakenteen vyöhyke. Vyöhyke perustuu 250*250 metrin ruuduille tehtyyn analyysiin Turun kaupunkirakenteesta, jossa on otettu huomioon kestävä liikkuminen, lähipalvelut ja alueen asukastiheys. Ominaisuudet pisteytettiin seuraavasti: kävelyetäisyys keskustan palveluista 1 piste, pyöräilyetäisyys keskustasta 15 minuuttia 1 piste, mahdollisuus joukkoliikenteeseen: runkobussilinjat 300 metrin etäisyys linjasta tai 600 metrin etäisyys raitiotie 1 piste, asukas/työpaikka oleva tai tuleva tiheys yli 20 asukasta/ha 1-3 pistettä, kauppa 500 metrin päässä 1 piste, päiväkotiki 500 metrin päässä 1 piste ja koulu 500 metrin päässä 1 piste. Oikeanpuoleisessa kuvassa näkyy luokitellut ruudut, jotka ovat saaneet enemmän kuin 4 pistettä</p>						

Tavoite KV3: Vähähiilinen kestävä liikkuminen **

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.7 Ympäristön kannalta kestävää ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

Muut toteutettavat linjaukset:

Kaupunkiympäristötoimiala

3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

2.3.7 Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
- Tie- ja kaupunkiliikenteen kasvihuonekaasupäästöt (vähenee 50 % v. 2015 - 2029)		vähenee	vähenee	vähenee	vähenee	vähenee
- Jalankulun määräindeksi *, indeksi 2017=100		kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2,0 % vuoden 2019 tasosta	kasvaa 2,0 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2,0 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2,0 % edellisestä vuodesta
- Pyöräilyn määräindeksi *, indeksi 2017=100		kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 5,2 % vuoden 2019 tasosta	kasvaa 5,2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 5,2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 5,2 % edellisestä vuodesta
- Autoliikenteen määräindeksi *, indeksi 2017=100 *		vähenee tai ei nouse edellisestä vuodesta	vähenee 3,0 % vuoden 2019 tasosta	vähenee 3,0 % edellisestä vuodesta	vähenee 3,0 % edellisestä vuodesta	vähenee 3,0 % edellisestä vuodesta
- Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät, indeksi 2017=100 **	97,2	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta
- Vähähiilisen liikenteen osuus (%) Turun joukkoliikenteessä	5 %	5 %	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa

Tavoitteen kuvaus:

Kaupunkistrategian (kaupunginvaltuusto 16.4.2018 § 72) hiilineutraaliustavoitteen 2029 saavuttamiseksi Turku luo aktiivisesti kestävästä liikkumiskulttuurista ja parantaa kestävästä liikkumisen edellytyksiä. Tavoitteena on vähentää Turun tie- ja katuliikenteen kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 50 % vuoden 2015 tasosta vuoteen 2029 mennessä (Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029, kaupunginvaltuusto 11.6.2018 § 142). Turun kaupungin Ilmasto- ja ympäristöohjelman (kaupunginvaltuusto 26.10.2009 § 239) sekä Turun kaupunkiseudun rakennemallin 2035 yhteydessä on hyväksytty ja Yleiskaavan 2029 (kaupunginhallitus 30.9.2013 § 399) sekä Ilmastosuunnitelman 2029 (kaupunginvaltuusto 11.6.2018 § 142) yhteydessä vahvistettu tavoitteeksi kasvattaa kestävien kulkutapojen kulkumuoto-osuutta Turun kaupungissa yli 66 % tasolle vuoteen 2030 mennessä nykyisestä noin 50 prosentista. Se tarkoittaa kävelyn- ja pyöräilyn määrän kasvua keskimäärin 3,4 %:ia ja autoliikenteen vähentymistä keskimäärin 3 %:lla vuosittain. Lisäksi joukkoliikenteen matkamäärän pitäisi kasvaa vuodessa keskimäärin 5,2 %. Vuoden 2021 vertailutasoksi on valittu vuoden 2019 taso vuoden 2020 koronapandemian aiheuttamien poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.

Turun kaupungin strategisen hiilineutraaliustavoitteen toteuttamiseksi ja kestävästä vetovoimaisen kaupunkikehityksen tukemiseksi joukkoliikenteen palvelukykyä parannetaan merkittävästi. Joukkoliikenteen kehittäminen ja käytön lisääminen on tärkeä keino vähentää liikkumisen aiheuttamia kasvihuonepäästöjä. Samalla myös kasvavan joukkoliikenteen aiheuttamien päästöjen vähentäminen on merkittävä ja esimerkillinen ilmastotoimi. Turun joukkoliikenteestä tehdään hiilineutraali palvelu vuoteen 2029 mennessä. Turun kaupunkiliikenteen osalta hiilineutraaliuteen edetään jo vuoteen 2025 mennessä. Linjojen sähköistämistä edetään teknisen kehityksen ja kilpailutusten mahdollistamaan tahtiin ja sähköistämistä täydennetään biopoltoaineratkaisuilla.

Kaupunkiympäristötoimiala

Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulikutapaosuuksien edistäminen mm. vähentää liikenteen tilantarvetta, parantaa turvallisuutta ja viihtyisyyttä sekä vähentää päästöjä. Kattavia tietoja liikkumismuotojen kulikutapajakaumasta saadaan 5-10 vuoden välein liikennetutkimuksista (laadittu Turun seudulla 2017, 2008 ja 1997). Liikkumismuotojen kehitystä lyhyemmällä aikavälillä seurataan kulikutapakohtaisen määräindeksin perusteella. Määräindeksi ei kerro suoraan kulikutapajakaumakehitystä, mutta näyttää kuitenkin kehityksen suuntaa.

*Jalankulun, pyöräilyn ja autoliikenteen määräindeksit perustuvat liikennemäärätietoihin ns. Aurajoen laskentalinjalla (Föri, Martinsilta, Myllysilta, Teatterisilta, Auransilta, Kirjasto-silta, Tuomiokirkkosilta, Tuomaansilta, Rautatiesilta, Halistensilta).

**Kaupunkiympäristölautakunta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta hyväksyvät tavoitteen.

Tavoite KV4: Hiilinielujen vahvistaminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset:

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kaupungin omistamien metsien puuston ja maaperän yhteinen hiilivarasto, muutos (kt CO ₂ -ekv/v)	Lähtötaso: 2.870 kt CO ₂ -ekv	+15	+15	+15	+15	+15

Tavoitteen kuvaus:

Ilmakehästä hiiltä sitovien hiilinielujen vahvistaminen on merkittävästi vaikuttava ilmastonmuutoksen hillintätoimi. Kasvillisuuden ja maaperän hiilensidontakyvyn lisääminen on kustannuksiltaan edullista ja sillä on myös muita merkittäviä positiivisia vaikutuksia. Hiilinieluja, uusiutuvan energian tuotantoa ja muita kompensatioita on lisättävä hiilineutraaliuden saavuttamiseksi ja etenemiseksi ilmastopositiiviseksi alueeksi. Strategiansa mukaisesti Turun kaupunki huolehtii maaperässä ja kasvillisuudessa olevasta hiilivarastosta pyrkimällä lisäämään viheralueita ja säilyttämään alueensa metsiä, peltoja, kasvillisuuden määrää ja suosimaan luonnonmukaisuutta istutusalueilla. Uudenlaista kaupunkiluontoa ja viherrakentamista lisätään kaupungin tiivistyessä.

Lähtötaso 2019 eli kaupungin omistamien metsien (pinta-ala 4 827 ha) puuston ja maaperän yhteinen hiilivarasto on Luonnonvarakeskuksen selvityksen mukaan tällä hetkellä noin 2 870 kt CO₂-ekv.

Kasvillisuuden ja maaperän hiilivarastot ja -nielut lasketaan neljän vuoden välein. Seuranta kehitetään ottaen mahdollisuuksien mukaan huomioon myös vesistöt.

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KV5: Alueellisen eriarvoisuuden vähentäminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.4 Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä

3.3.3 Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulottomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla

3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Tuetun vuokra-asumisen osuus suuralueittain (9 kpl), enintään 15 % koko suuralueen asuntokannasta.		6/9	6/9	6/9	7/9	7/9
Sosiaalisesti kestävä kaupunkikehityksen edistäminen			Lähiövision laatiminen			
Tavoitteen kuvaus: Asuntojakauman tasapainoisuutta pyritään edistämään kehittämällä asuinalueista asuntorakenteeltaan mahdollisimman monipuolisia täydennyskaavoituksen ja tavoitteellisen tontinluovutuksen kautta. Tavoitteena on saada kaikilla suuralueilla tuetun vuokra-asumisen osuus alle 15 %:n koko asuntokannasta. Vuokra-asumiseen on huomioitu Ara-tuetut vuokra-asunnot (ei sisällä opiskelija-asuntoja eikä asumisoikeusasuntoja). Toimenpideohjelma syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja sosiaalisesti kestävä kaupunkikehityksen edistämiseksi (kaupunginvaltuusto 28.1.2019 § 7).						

Tavoite KV6: Liikenneturvallisuus

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.10 Sujuvaa arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Muut toteutettavat linjaukset:

2.1 Terve ja hyvinvoiva turkulainen

2.3 Aktiivinen turkulainen

3.3.7 Ympäristön kannalta kestävä ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

Kaupunkiympäristötoimiala

Arviointikriteerit tai mittari	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä viiden vuoden aikana (henkilöä)	Vähentynyt 7 %	Vähenee 4 % vuosien 2013-2017 kaudesta	Vähenee 9 % vuosien 2013-2017 kaudesta	Vähenee 13 % vuosien 2013-2017 kaudesta	Vähenee 17 % vuosien 2013-2017 kaudesta	Vähenee 22 % vuosien 2013-2017 kaudesta
Tavoitteen kuvaus: Vähennetään liikenneonnettomuuksissa loukkaantuvien määrää kaikkia toimialoja koskevilla toimenpiteillä (Turun kaupungin turvallisuussuunnitelma 2017-2020, kaupunginhallitus 6.3.2017 § 91). Tavoitteena on, että loukkaantuneiden määrä vähenee keskimäärin noin 5 % vuodessa. Liikenneonnettomuuksien määrää verrataan satunnaisvaihteluiden vuoksi viisivuotisjaksoissa. Vertailukohtana on vuosien 2013-2017 viisivuotisjakso, jonka taso oli 975.						

Kaupunkiympäristötoimiala

2.2 Strategiset tavoitteet (kaupunginhallitus)

Kaupunkiympäristölautakunta kaikkien osalta, Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta ** osalta, Rakennus- ja lupalautakunta *** osalta ja Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta **** osalta

Toimenpiteitä esitetään lautakuntien operatiivisissa sopimuksissa

Tavoite KH1: Monipuolinen ja riittävä tonttivaranto

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille

Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.8, 3.3.9

Toteuttamiskelpoinen tonttireservi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
- Pientalo- ja rivitalotontit	Pientalotontteja 3 vuoden tarpeeseen rivitalotontteista niukkuutta	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen
- Kerrostalotontit	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen
- Elinkeinotontit	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen

Tavoitteen kuvaus:
Asemakaavoja laatimalla kasvatetaan kaavavarantoa, joka mahdollistaa toteutuksen ajoittamisen paremmin kysyntää vastaavasti. Kuntien tavoitteena on ylläpitää riittävää tonttivarantoa siten, että tontteja on tarjottavana nopealla toimitusajalla. Tonttivaranto pyritään kuitenkin realisoimaan kohtuullisessa ajassa. Kolmen vuoden varantotavoite perustuu rakennemallin toteuttamiseksi laadittuun seudulliseen asunto- ja maapoliittinen ohjelmaan, joka on päivitetty vuosille 2018-2021 valtuustossa 27.8.2018 § 158 ohjeellisena noudatettavaksi. Monipuolisella ja riittävällä tonttivarannolla edistetään kaupungin kasvua.

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KH2: Monipuolinen ja riittävä kaavavaranto

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille

Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.8, 3.3.9

Tavoitteet kerrosalan lisäykselle (kaupunginvaltuusto)	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
- Asuinpientalot (AO, AP, AR), kem ²	1.866	25.000	23.600	23.800	24.000	24.000
- Asuinkerrostalot (AK), kem ²	252.650	140.000	133.900	134.900	135.000	135.000
- Kaupungin maalle sijoittuvan asuinkerrosalan osuus	39 %	>20 %	>20 %	>20 %	>20 %	>20 %
- Työpaikkatontit, kem ²	297.644	80.000	64.000	64.000	64.000	64.000
- Kaupungin sekä konserniyhtiöiden maalle kaavoitettava ja konserniyhtiöille osoitettava asuin-kerrosala, kem ²	-	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000

*Ei verrannollinen. Vuoden 2019 osalta toteumatiedot perustuvat lautakuntien hyväksymiin kaavaehdotuksiin. Vuoden 2020 tiedot perustuvat valtuuston hyväksymiin kaavoihin sekä vähäisten kaavojen osalta lautakunnan hyväksymiin.

Tavoitteen kuvaus:

Maankäytössä panostetaan kaupunkistrategian mukaisesti hiilineutraalin kaupunkialueen saavuttamiseen vuoteen 2029 mennessä, mikä edellyttää energiatehokasta ja kestäviin liikumismuotoihin kannustavaa yhdyskuntarakenteen kehitystä.

Kerrosalan lisäystavoitteet perustuvat kaupunginhallitus 22.5.2017 § 219 Yleiskaavan 2029 tarkistettuihin tavoitteisiin, joiden mukaan vuonna 2029 Turussa on 220 000 asukasta ja 115 000 työpaikkaa. Väestönkasvun osalta oletetaan, että Turun asukasluku kasvaa tasaisesti noin 2500 asukasta/vuosi. Lisäksi trendikasvun mukainen väljyyskasvu lisää rakentamista noin 0,208 kem²/as/v. Rakentamisesta tavoitellaan kohdistuvan 91 % kerrostaloihin ja 9 % pientaloihin. Pitkällä aikavälillä (v.2040 asti) työpaikkatonttien kem² arvioidaan Newsecin 2015 selvityksen ja päivitettyjen yleiskaavatavoitteiden mukaan jakautuvan seuraavasti: vuosittain 33.500 kem² toimistotilaa, 12.500 kem² liiketilaa ja 18.000 kem² teollisuutta. Asemakaavoja laatimalla kasvatetaan kaavavarantoa, jolla edistetään monipuolisten asumis- ja elinkeinojen harjoittamismahdollisuuksia. Kaavavarannon kasvattaminen mahdollistaa toteutuksen ajoittamisen paremmin kysyntää vastaavasti. Asuntotuotannosta vähintään 20 % tulee sijoittua kaupungin omistamille tonteille, mikä mahdollistaa kaupungin tonttutuotannon ja valtion tukeman (ARA) kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisen. Kaupungin ja konserniyhtiöiden omistamalle maalle kaavoitettavasta asuinkerrosalasta osoitetaan kaupungin tuotantoyhtiöille (TVT, TYS, Vaso) 600 asunnon tuotantotavoitteen mahdollistava n. 25.000 kem², joka tarkoittaa 7-10 luovutettavaa tonttia/vuosi. Tällä edistetään osaltaan kaupungin konserniyhtiöiden asuntotuotantotavoitteiden toteutumista. Pientalojen asuntotuotantoa tuetaan niin, että tontireservi vastaa kolmen vuoden asuntotuotantotarvetta.

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KH3: Kiinteistöomaisuuden kehittäminen

Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku/ Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

Muut toteutettavat linjaukset:

3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla toimintamalleja

3.3.3 Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulottomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla

3.3.4 Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Turku Energia	Valitettu KHO:een.	Tonttien luovutus	Asemakaava hyväksyty	Tonttien luovutus	Tonttien luovutus	Tonttien luovutus
Pernon koulu		Rakennuksen purku, asemakaavaluonnos tarvittaessa	Toteutuksen allianssikielipailu	Asemakaava hyväksyty	Tonttien luovutus	Tonttien luovutus
Luostarinkatu 5	Luonnos hyväksyty	Asemakaava hyväksyty	Asemakaava hyväksyty	Kohteen luovutus	Tontin luovutus	
Oskarinkuja				Infran toteutus		Tonttien luovutus
Sepänkatu 1	OAS:in päivittäminen	Asemakaava hyväksyty Kohteen luovutus	Asemakaava hyväksyty, tonttien luovutus	Tonttien luovutus	Tonttien luovutus	
Sepänkatu 2	Maankäyttösuunnitelman laatiminen	Asemakaavaehdotus	Asemakaava hyväksyty	Kohteen luovutus	Tontin luovutus	
Virvoituksentie 3		Asemakaavaehdotus	Asemakaava hyväksyty, kohteen luovutus			Tonttien luovutus
Kaupunginpuutarhan alue	Suunnittelukilpailun ratkaisu, viite- ja hulevesisuunnitelmat.	Asemakaava hyväksyty	Asemakaava hyväksyty	Infran toteutus, tonttien luovutus	Tonttien luovutus	Tonttien luovutus
Eerikinkatu 32-34 kortteli (Pallas)		Kehittämiskilpailu Kohteen luovutus	Kehittämiskilpailu		Asemakaava hyväksyty	Tonttien luovutus

Kaupunkiympäristötoimiala

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Runosmäki, Piiparinpolun varsi	Runosmäen monitoimitalon hanke-suunnitelma hyväksytty valtuustossa 14.10.2019.		Asemakaavaluonnos		Asemakaava hyväksytty, Tonttien luovutus	Tonttien luovutus
Ruusukortteli	Kaavaehdotuksen valmistelua	Asemakaava hyväksytty	Asemakaava hyväksytty	Tonttien luovutus		
Herttuankulma / Linnakaupunki	Infran toteutus-suunnittelu valmis Fatabuurinkadun osalta, muutoin yleissuunnitelma valmistunut.	Infran toteutus, Tonttien luovutus	Infran toteutus, tonttien luovutus	Infran toteutus, tonttien luovutus	Infran toteutus, Tonttien luovutus	Infran toteutus, Tonttien luovutus
Kirstinpuisto / Linnakaupunki	Ehdotus hyväksytty lautakunnassa 5.11.2019	Asemakaava hyväksytty	Infran toteutus, tonttien luovutus	Infran toteutus, tonttien luovutus	Infran toteutus, tonttien luovutus	Infran toteutus, Tonttien luovutus
Vaasanpuisto / Linnakaupunki		Infran esisuunnittelu, Hulevesialtaan toteutus	Uusi asemakaavaluonnos	Asemakaavaehdotus, Infran suunnittelu	Asemakaava KV, infran suunnittelu	
Itäskanssi	Asemakaavaehdotuksen valmistelu, infran suunnittelu.	Maankäytösopimus, Asemakaava KV, Infran toteutus	Asemakaava hyväksytty, infran toteutus	Infran toteutus, Tonttien luovutus	Infran toteutus, tonttien luovutus	Tonttien luovutus
Skanssinmäki	Asemakaavaluonnos hyväksytty lautakunnassa 18.6.2019.	Asemakaava hyväksytty, Infran suunnittelu		Tonttien luovutus	Infran suunnittelu ja toteutus	
Skanssin kolmio	OAS ja tavoitteet hyväksytty 12.3.2019.			Asemakaava hyväksytty, tonttien luovutus	Infran suunnittelu ja toteutus, tonttien luovutus	
Uittamon täydennys			Asemakaava hyväksytty		Tonttien luovutus	Tonttien luovutus
Aninkaisten konserttitalo	Asemakaavoituksen käynnistyminen	Asemakaavaehdotus	Kehittämiskilpailu	Asemakaava hyväksytty	Kohteen luovutus	

Kaupunkiympäristötoimiala

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Halisten vesilaitos			Suunnittelukilpailu		Asemakaava hyväksytty	Tonttien luovutus
Blue industry park	Merilinja OAS ja tavoitteet hyväksytty 5.11.2019.		Asemakaava hyväksytty	Tonttien luovutus		
Tavoitteen kuvaus: Kaupungin käytöstä poistuvia rakennuksia ja maa-alueita kehitetään erilaisilla kiinteistönkehityshankkeilla kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.						

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KH4: Maankäytön hankkeiden kustannushallinta

Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku

Strateginen linjaus: 3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.4

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Infrahankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnittelun toimintamalli		Käytössä uusien infrahankkeiden osalta laadittaessa talousarviota vuodelle 2021	Käytössä uusien infrahankkeiden osalta laadittaessa talousarviota vuodelle 2022. Kaavoitusaloitteista tehdään esiselvityspäätökset 3 kk kuluessa aloitteen jättämisestä	Käytössä kaikkien infrahankkeiden osalta. Kaavoitusaloitteista tehdään esiselvityspäätökset 3 kk kuluessa aloitteen jättämisestä	Kaavoitusaloitteista tehdään esiselvityspäätökset 3 kk kuluessa aloitteen jättämisestä	Kaavoitusaloitteista tehdään esiselvityspäätökset 3 kk kuluessa aloitteen jättämisestä
Tavoitteen kuvaus: Toimintamalli perustuu kaupunginvaltuuston 26.2.2018 § 36 hyväksymään Infrahankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnittelun menettelyohjeeseen, jota päivitetiin 23.9.2019 § 139. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.6.2020 § 95 investointiohjelman siten, että merkittävä osa vuoden 2021 hankkeista hyväksyttiin. Tällä parannetaan infrahankkeiden ajoituksen suunnitelmallisuutta suunnittelutilanteen parantumisen kautta.						

Tavoite KH5: Konserniyhtiöille luovutettava uudisrakennusoikeus

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille

Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.4

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
TVT:lle, Vasolle ja TYS:lle luovutettavat tontit; k-m ²	27 580 k-m ²	22 500 k-m ² ,	25 000 k-m ²	25 000 k-m ²	25 000 k-m ²	25 000 k-m ²
Tavoitteen kuvaus: Vuotuisen tasaisen kohtuuhintaisen ja monimuotoisen asuntotuotannon turvaamiseksi luovutetaan TVT:lle, TYS:lle ja Vasolle tontteja niiden ja kaupungin asuntotuotantotavoitteiden saavuttamiseksi. Konserniyhtiöiden vuotuiset asuntotuotantotavoitteet on määritetty valtuuston hyväksymissä asunto- ja maapoliittisissa periaatteissa.						

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KH6: Hyvä kaupunkiympäristö **, ***

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Muut toteutettavat linjaukset:

Tyytyväisyys

1=erittäin huono

2=huono

3=tyytyttävä

4=hyvä

5=erittäin hyvä

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
liikennealueiden ylläpitoon * (vertailukunnat v2004-2017: 3,31) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,37)	3,06	3,37	3,37	3,37	3,37	3,37
puistojen hoitoon * (vertailukunnat v2004-2017: 3,41) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,37)	3,52	3,53	3,53	3,53	3,53	3,53
rakennetun ympäristön viihtyisyyteen ja kauneuteen ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,46) (Turku keskiarvo v2005-2017: 3,56)	3,66	3,77	3,77	3,77	3,77	3,77
asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,37) (Turku keskiarvo v2005-2017: 3,31)	3,54	3,53	3,53	3,53	3,53	3,53
rakennetun ympäristön valvontaan ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,28) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,26)	4,27	3,37	3,37	3,37	3,37	3,37
liikenneoloihin jalankulkijan kannalta ** (vertailukunnat v2017: 3,90)	3,85	3,96	3,96	4,00	4,00	4,00
liikenneoloihin pyöräilijän kannalta ** (vertailukunnat v2017: 3,74)	3,44	3,74	3,74	3,74	3,74	3,74
liikenneoloihin autoilijan kannalta **	3,70	3,89	3,89	3,89	3,89	3,89

Kaupunkiympäristötoimiala

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
(vertailukunnat v2005-2017: 3,82) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,79)						
julkisen liikenteen hoitoon ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,60) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,96)	4,02	4,16	4,16	4,16	4,16	4,16
ilman laadun hoitoon ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,53) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,46)	3,84	3,87	3,87	3,87	3,87	3,87
luonnonsuojelun hoitoon ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,54) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,55)	3,68	3,80	3,80	3,80	3,80	3,80
* Yhdyskuntatekniset palvelut –kysely (FCG) ** Kaupunki- ja kuntapalvelut –kysely (FCG)						

Tavoite KH7: Itämeren suojelu

Strateginen tema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.9 Kaupungin vetovoimaisuutta lisätään korostamalla veden ja kaupunkiluonnon saavutettavuutta ja ekologista laatua

Muut toteutettavat linjaukset:

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Itämerihaasteen 100 toimenpiteen toteutumisen seuranta (toteutuneet toimenpiteet)		70	85	90	100	
Tavoitteen kuvaus: Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen ja muiden kokonaisuuksien mukaisin toimenpitein. Kaupunkiympäristötoimiala koordinoi Itämerihaasteen (Kaupunginhallitus 22.10.2018 § 402) toteuttamista kaupungin organisaatiossa ja seuraa toimenpideohjelmassa vuosille 2019-2023 esitettyjen toimenpiteiden toteutumista kaupunkiorganisaatiossa. Luku kertoo käynnissä olevien ja valmiiden toimenpiteiden lukumäärän.						

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KH8: Päästöttömät työmaat

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset:

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kestävien hankintojen Green Deal sopimuksen toimeenpano			Toimenpiteet vuonna 2020 laadittavan toimeenpanosuunnitelman mukaisesti.			
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Työkoneiden päästöt muodostavat merkittävän osan kaupunkien kasvihuonekaasupäästöistä ja terveydelle vaarallisista hiukkas- ja typenoksidipäästöistä. Turun kasvihuonekaasupäästöistä vuonna 2018 teollisuuden ja työkoneiden päästöosuus oli 8 %. Päästöjä syntyy infrarakentamisen, kunnossapidon, kunnossapidon urakoinnin, uudisrakentamisen ja korjausrakentamisen työmailla sekä purkutyömailla. Työkoneiden päästöjen vähentäminen on tärkeää sekä Turun kaupungin ilmastotavoitteiden että valtion keskipitkän aikavälin ilmasto- ja ympäristöpolitiikan suunnitelman (KAISU) linjausten toteutumiseksi.</p> <p>Julkinen sektori voi vaikuttaa tilaamiensa palveluiden ja työkoneiden päästöihin ympäristönäkökohdat huomioivien hankintakriteerien avulla kuten päästöluokkavaatimuksilla, vähäpäästöisen kaluston kilpailuedulla, lisäeduilla (esim. "ympäristöbonus") tai tehokkaan käytön vaatimuksella. Yhdessä määriteltävät hankintakriteerit ja selkeät vuoteen 2030 ulottuvat välitavoitteet luovat edellytykset palveluntarjoajien pitkäjänteisille investoinneille. Päästöttömät työmaat green dealissa otetaan käyttöön uusia toimintamalleja ja työkaluja niin hankintaprosesseissa kuin työmaillakin.</p> <p>Turun kaupunki on yhdessä Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien, Ympäristöministeriön ja Senaattikiinteistöjen kanssa 11.6.2020 allekirjoittanut Green Deal sopimuksen työmaille syntyvien päästöjen vähentämiseksi. Sopimus on ensimmäinen green deal -sopimus, joka on allekirjoitettu julkisen sektorin kesken kestävien hankintojen edistämiseksi. Tavoitteena on, että kaupungin työmaat ovat vuoden 2025 loppuun mennessä fossiilittomia, eli niillä ei käytetä fossiilisia polttoaineita. Vuoteen 2030 mennessä työmailla käytettävistä työkoneista ja työmaiden kuljetuksista vähintään 50 % toimii sähköllä, biokaasulla tai vedyllä. Sopimus on voimassa vuoden 2030 loppuun. (Kh 8.6.2020 § 255).</p>						

Tavoite KH9: Kiertotalous/ Materiaalikierrätys ja jätteiden hyötykäyttö****

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset:

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Yhdyskuntajätteestä hyödyntämiseen yhteensä		vähintään 98 %	vähintään 98 %	vähintään 98 %	vähintään 98 %	vähintään 98 %

Kaupunkiympäristötoimiala

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Yhdyskuntajätteestä materiaalihyödyntämiseen		kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa

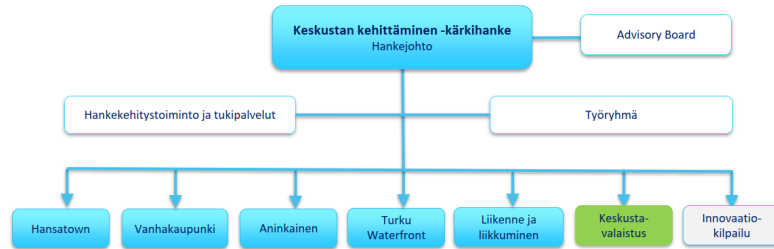
Tavoitteen kuvaus:

Jätehuollon yhteistyöalueella tavoitteena on minimoida jätteen loppusijoitus ja edistää materiaalikierrätystä sekä jätteiden hyötykäyttöä. Tiedot hyödyntämisasteesta saadaan kerran vuodessa. Laskelmassa huomioidaan vain Lounais-Suomen jätehuolto Oy:n vastaanottoaikoille päätyvät yhdyskuntajätteet, ei esim. tuottajien järjestämää hyötyjätteiden keräystä. Tavoitetaso kertoo hyödyntämisen määrän vain LSJH Oy:n vastaanottoaikoille päätyvien yhdyskuntajätteiden osalta, eikä se pidä sisällään esim. tuottajien järjestämää hyötyjätteiden keräystä. Valtakunnallisena tavoitteena on, että jätehuollon päästöt puolittuvat 2015 tasosta vuoteen 2029 mennessä.

2.3 Strategiset hankkeet/projektit (kaupunginhallitus)

Kaupungin kärkihankkeet

Keskustan kehittäminen -kärkihanke

Kärkihanke 1: Keskustan kehittäminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus:

Muut toteutettavat linjaukset:

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Hansatown		Infran toteutus	Kauppatorihankkeen infran toteutus	Kauppatorihankkeen infran loppuunsaattaminen	Wiklundin korttelin asemakaava hyväksytty. Yliopistonkatu 17 ja 21 asemakaava hyväksytty, Aurakatu 6 asemakaava hyväksytty	Kauppahallin korttelin asemakaava hyväksytty Kauppiaskatu 11-13 korttelin asemakaava hyväksytty Infran toteutus tarvittaessa
Vanhakaupunki						

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Aninkainen		Ratapihan asemakaava hyväksytty, Parkin kentän asemakaava hyväksytty, Logomon silta valmis Matkakeskuksen kehittämiskilpailu Infran toteutus	Ratapihan asemakaava hyväksytty, Parkin kentän asemakaava hyväksytty, Aninkaisten konserttitalon kehittämiskilpailu käynnistyy, Matkakeskuksen kehittämiskilpailu. Logomon silta käytössä.	Matkakeskuksen kehittämiskilpailu ratkaistu, Aninkaisten konserttitalon asemakaava hyväksytty.	Parkin kentän tonttien luovutus.	Matkakeskuksen asemakaava hyväksytty.
Turku Waterfront		Kulttuurijokilautan asemakaava hyväksytty Ferry Terminal Turku asemakaava-ehdotus Linnaniemi kilpailu ja asemakaavaluonnos	Kulttuurijokilautan asemakaava hyväksytty, Ferry Terminal Turku asemakaava hyväksytty. Uuden konserttitalon hankesuunnittelu käynnistyy. Itäisen Rantakadun ja Aurajoen rantaväylän parantaminen käynnistyy.	Linnaniemi asemakaavaehdotus, Uuden konserttitalon asemakaava hyväksytty. Uuden konserttitalon toteutussuunnittelu käynnistyy. Investointeja Itäisen Rantakadun ja Aurajoen rantaväylän parantamiseen.	Linnaniemen alitusosan asemakaava hyväksytty. Uuden konserttitalon rakentaminen alkaa. Investointeja Itäisen Rantakadun parantamiseen.	Konserttitalon rakentaminen käynnissä. Investointeja Itäisen Rantakadun parantamiseen.
Keskustan valaistus					Infran toteutus	
Liikenne ja Liikkuminen						
- Keskustaliikenteen kehittäminen		Keskustan liikennesuunnitelma ja Yleiskaava 2029 hyväksytty.	Keskustan liikennesuunnitelma ja Yleiskaava 2029 hyväksytty.			

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
		Yleissuunnitelma keskustaopastuksen kokonaisuudistustarpeista. Asukaspysäköinti- ja pysäköintimaksualueiden kehittäminen 2019 päätettävien pysäköinnin linjausten mukaisesti.				
<ul style="list-style-type: none"> - Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantaminen. 		Investoinnit kohdistuvat keskustan pyöriteihin ja päällysteiden ja valaistuksen parantamiseen sekä itäisen Rantakadun parantamiseen	Kävelyn ja oleilun kehittämisohjelmaluonnos, pilottiko-keilut. Investoinnit kohdistuvat keskustan pyöriteihin ja päällysteiden ja valaistuksen parantamiseen.	Kävelyn ja oleilun kehittämisohjelma hyväksytty. Kauppatorihanke valmistuu. Investoinnit kohdistuvat keskustan pyöriteihin ja päällysteiden ja valaistuksen parantamiseen.	Investoinnit kohdistuvat keskustan pyöriteihin ja päällysteiden ja valaistuksen parantamiseen.	Investoinnit kohdistuvat keskustan pyöriteihin ja päällysteiden ja valaistuksen parantamiseen.
<ul style="list-style-type: none"> - Joukkoliikenteen järjestelyt 		Runkolinjaston valmistelu, Fölläreiden vakinaistaminen osaksi Fölin palveluja, EMV-maksamisen laajentaminen, päätös sähköbussiliikenteen laajentamisesta Infran toteutus	EMV-maksamisen käyttöönotto, sähköbussiliikenteen ja muun puhtaan liikenteen osuuden lisääminen	EMV-maksamisen laajentaminen, sähköbussiliikenteen ja muun puhtaan liikenteen osuuden lisääminen	Sähköbussiliikenteen ja muun puhtaan liikenteen osuuden lisääminen, runkolinjaston infran toteutussuunnittelua	Sähköbussiliikenteen ja muun puhtaan liikenteen osuuden lisääminen, runkolinjaston infran toteutussuunnittelua ja investointeja.
Tavoitteen kuvaus:						

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
<p>Keskustan kehittäminen on yksi Turun kaupungin kärkihankkeista. Turun keskustaa kehitetään kaupunkikulttuurin sydämenä, kaupunkilaisten yhteisenä viihtyisänä ympäristönä sekä liike-elämän, kaupan, kulttuurin ja matkailun vetovoimaisena keskittymänä. Kärkihankkeen tavoitteena on parantaa ympärivuotista houkuttelevuutta ja julkisia kaupunkitiloja, yhtenäistää keskustan toiminnallisuutta, varmistaa vilkkaan kulttuurielämän ja vireän tapahtumatoiminnan edellytykset keskustatilassa, lisätä keskustan asukas- ja työpaikkamääriä, palauttaa usko keskustaan kannattavana investointikohteena, varmistaa keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla kulkuvälineillä sekä edistää keskustan mahdollisuuksia toimia innovaatioalustana digitalisoituville ja muille uusille palveluille.</p> <p>Keskustan kärkihankkeesta Hansatownin tarkoitus on lisätä Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta luomalla edellytyksiä keskustan palvelurakenteen kehittämiseksi. Keskustan asemaa ja elinvoimaisuutta vahvistetaan kehittämällä keskustaa kaupunkilaisten yhteisenä ja viihtyisänä olohuoneena. Hankekokonaisuuteen kuuluvat mm. Kauppatori ja keskustan kortteleiden kehittäminen. Aninkaisen kokonaisuuteen kuuluvat Ratapihan ympärille sijoittuvat hankkeet, joiden tarkoituksena on vahvistaa Turun asemaa logistisena solmukohdaksi ja tukea Tunnin juna -hanketta sekä Turun keskustavisiota. Logomon luovan talouden keskus saa rinnalleen monipuolisen elämyskeskuksen. Ratapihan yli rakennettavat sillat parantavat merkittävästi kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja keskusta-alueen palveluiden saavutettavuutta. Ratapihan ja Matkakeskuksen kehittäminen monipuolistaa keskustan palvelurakennetta ja parantaa keskustan saavutettavuutta. Alueelle on tarkoitus sijoittaa myös merkittävä määrä uutta asumista, noin 4000 asukkaalle. Waterfrontin hankekokonaisuudella tavoitellaan keskustan Aurajoen varren sekä satama-alueen palveluiden ja toiminnallisen kehittämisen edellytysten parantamista. Hankekokonaisuuteen kuuluvat Aurajoen rannat, Linnanniemi ja Ferry Terminal. Keskustan valaistushankkeella pyritään luomaan kokonaisvaltainen suunnitelma pysyväälle keskustavalaistukselle. Hankkeessa on tarkoitus lisäksi ydinkeskustan ja Aurajokivarren kausivalaistuksella lisätä keskustan vetovoimaisuutta ja tuodaan elämyksellisyyttä myös pimeään vuodenaikaan.</p> <p>Saavutettava ja helposti kuljettava keskusta on yksi kaupunginvaltuuston 14.5.2018 § 92 hyväksymistä kärkihankkeen toimenpidekokonaisuuksista 2018 – 2021. Tavoitteena on, että Turun keskusta on kaikkien yhteisenä kaupunginosana saavutettavuudeltaan ainutlaatuinen, ja sen liikkumisympäristön ilme on esimerkillisen viihtyisä ja vetovoimainen ympäristö vuoden.</p> <p>*Hankkeiden vaatimat investointimäärärahat on esitetty erillisessä investointiohjelmassa</p>						

Turun Tiedepuiston DNA

Rohkean kokeileva innovaatio- ja osaamiskeskittymä

Logistiseksi vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus

24/7/365 elävä kohtaamisten keidas

Kestävästi kasvava kaupunginosa

Kärkihanke 2: Turun Tiedepuisto

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus:

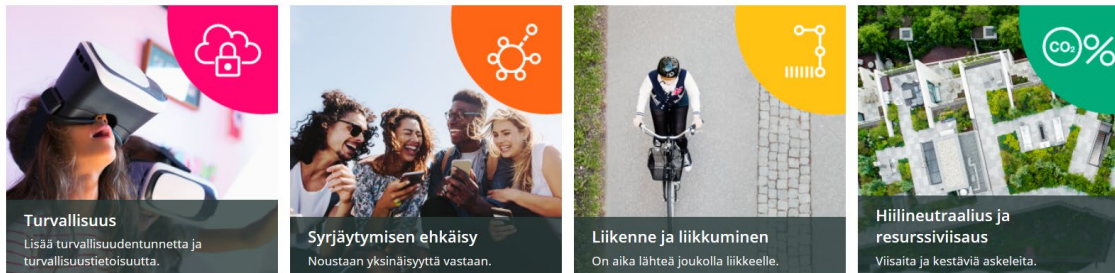
Muut toteutettavat linjaukset:

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpääätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Itäharjun liittymä		Hyväksytty asemakaava		Infran suunnittelu	Hyväksytty asemakaava	Infran toteutus
Kupittaaan Core		Kehittämiskilpailu, Asemakaavaluonnos	Kehittämiskilpailu	Asemakaavaluonnos, infran suunnittelu	Asemakaava hyväksytty Infran toteutus	Infran toteutus

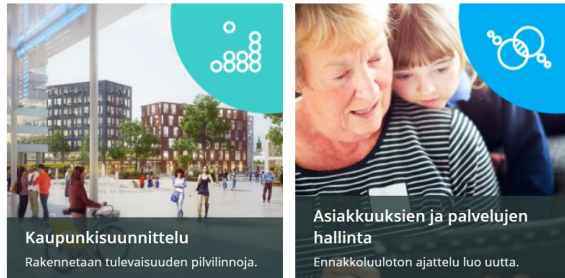
Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpääätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Voimakatu		Asemakaavaluonnos	Asemakaavaehdotus	Asemakaava hyväksytty Infran suunnittelu	Tonttien luovutus, Infran toteutus	Tonttien luovutus, Infran toteutus
Kiinamylynkatu		Asemakaavaluonnos	Asemakaava ehdotus	Asemakaava hyväksytty, infran suunnittelu		Infran suunnittelu
<p>Tavoitteen kuvaus: Turun Tiedepuisto -kärkihänke on yksi kaupungin kolmesta kärkihankkeesta ja tärkeä osatekijä Turun vetovoimaisuuden ja kilpailukyvyn kehittämisessä. Hankkeen tavoitteena on luoda uusilla verkostomaisilla toimintamalleilla kansainvälisesti kiinnostava ja rohkean kokeileva osaamiskeskittymä, joka on toimintoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Turun yliopistokampukselta Kupittaa työpaikkakeskittymään ja edelleen Itäharjulle ulottuva alue on kaupunkiseudun merkittävin osaamisen ja korkean teknologian työpaikkojen kasvukeskus. Saumattomasti kaupunkikeskustaan kytkeytyvä alue on houkutteleva paitsi monipuolisen toimija- ja osaamisverkostonsa myös erinomaisen logistisen sijaintinsa vuoksi niin yritysten kuin asukkaidenkin kannalta. Tunnin juna -hankkeen avulla se kytkeytyy tulevaisuudessa myös pääkaupunkiseudun työssäkäyntialueeseen. Kärkihankkeen tavoitteena on yhdistää alueen maankäytön, rakentamisen ja liikkumisen hankkeet toiminnallisen ympäristön kehittämiseen sekä innovaatio toimintaan, palveluiden ja liiketoimintamallien uudistumiseen. Kokeiluyönteisyys ja ketteryys ovat keskeisiä kehittämisen periaatteita. Monipuoliselle älykaupungin kokeilu-, kehitys-, ja tutkimustoiminnalle tarjoutuu kärkihankkeen kautta näyteikkuna ja houkutteleva alusta. (kv 14.5.2018 § 91) *Hankkeiden vaatimat investointimäärärahat on esitetty erillisessä investointiohjelmassa.</p>						

Smart and Wise Turku -kärkihänke

Kaupunkiympäristötoimiala

Kärkihanke 3: Smart and Wise Turku

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus:

Muut toteutettavat linjaukset:

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kaupunkisuunnittelu						
Ennakoiva kaupunkisuunnittelu						
<ul style="list-style-type: none"> Alueellista eriytymiskehitystä kuvaavat indikaattorit 		Indikaattoreiden päivitys				
<ul style="list-style-type: none"> Vähähiiliset ratkaisut kaupunkisuunnittelulla 		CANEMURE-projekti on käynnissä	Vihertehokkuus vakiinnutettu perustyöskentelyyn, CO2-laskenta integroitu osaksi kaavatalouden ja toteutussuunnittelun	Alueellisen uusiutuvan energian ja luontopohjaisten hulevesiratkaisujen pilotit suunnittelu	Pilottien toteutus ja seuranta	Pilottien toteutus ja seuranta

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
			kustannusarviolaskentaa.			
Digitaalinen kaupunkimalli						
<ul style="list-style-type: none"> Digitaalisen kaupunkimallin hallinta 		Laajennetaan ja tarkennetaan kaupunkimalliaineistoa avoimena datana.	Parannetaan kaupunkimallin hyödynnettävyyttä sekä kaupungin sisäisessä että ulkopuolisessa käytössä.	Parannetaan kaupunkimallin hyödynnettävyyttä sekä kaupungin sisäisessä että ulkopuolisessa käytössä.	Parannetaan kaupunkimallin hyödynnettävyyttä sekä kaupungin sisäisessä että ulkopuolisessa käytössä.	Parannetaan kaupunkimallin hyödynnettävyyttä sekä kaupungin sisäisessä että ulkopuolisessa käytössä.
<ul style="list-style-type: none"> Kaupunkimallin kattavuus 		Kaupunkimallin tarkkuustasoa laajennetaan LOD3-tasolle	Laajennetaan kaupunkimallin kattavuutta maanalaisen kohteiden osalta			
Älykäs rakentaminen		Suunnittelu- ja rakennuttamisohjeet ovat käytössä.				
Hiilineutraalius ja resurssiviisaus						
Suunnitelma kaupungin ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi:						
<ul style="list-style-type: none"> Kestävät investointiperiaatteet 		Infrainvestointihankkeiden tarjouspyyntöön sisällytetään myös kiertotalousratkaisuja sisältävä vaihtoehtoinen ratkaisu, 2 kpl Nostetaan energiatehokkuus yhdeksi	Infrainvestointihankkeiden tarjouspyyntöön sisällytetään myös kiertotalousratkaisuja sisältävä vaihtoehtoinen ratkaisu, 3 kpl Nostetaan energiatehokkuus yhdeksi	Infrainvestointihankkeiden tarjouspyyntöön sisällytetään myös kiertotalousratkaisuja sisältävä vaihtoehtoinen ratkaisu, 4 kpl Nostetaan energiatehokkuus yhdeksi	Infrainvestointihankkeiden tarjouspyyntöön sisällytetään myös kiertotalousratkaisuja sisältävä vaihtoehtoinen ratkaisu, 5 kpl Nostetaan energiatehokkuus yhdeksi	Kiertotalousratkaisujen sisällyttäminen Infrainvestointihankkeiden tarjouspyyntöihin on vakiintunut toimintatapa

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
		ratkaisevaksi kriteeriksi toimitilojen kone- ja laitehankinnoissa, 1 hanke	ratkaisevaksi kriteeriksi toimitilojen kone- ja laitehankinnoissa, 2 hanketta. Green Deal sopimuksen toteuttaminen (työmaapäästöjen vähentäminen)	ratkaisevaksi kriteeriksi toimitilojen kone- ja laitehankinnoissa, 2 hanketta. Green Deal sopimuksen toteuttaminen (työmaapäästöjen vähentäminen)	ratkaisevaksi kriteeriksi toimitilojen kone- ja laitehankinnoissa, 3 hanketta. Green Deal sopimuksen toteuttaminen (työmaapäästöjen vähentäminen)	Energiatehokkuuskriteerien käyttäminen toimitilahankinnoissa on vakiintunut toimintatapa. Green Deal sopimuksen toteuttaminen (työmaapäästöjen vähentäminen)
<ul style="list-style-type: none"> Sinivihkerroin 		Sinivihkerroin on käytössä.	Sinivihkerroin on kattavasti käytössä.			
<ul style="list-style-type: none"> Hiilinielut 		Toteutetaan metsitysalueita.	Toteutetaan metsitysalueita.	Toteutetaan metsitysalueita.	Toteutetaan metsitysalueita.	Toteutetaan metsitysalueita.
<ul style="list-style-type: none"> Sähköbussit 		Suunnitelma sähköbussiliikenteestä viedään Kh:lle.	Sähköbussiliikennettä hankitaan liikennöintikilpailutusten kautta	Sähköbussiliikennettä hankitaan liikennöintikilpailutusten kautta	Sähköbussiliikennettä hankitaan liikennöintikilpailutusten kautta	Sähköbussiliikennettä hankitaan liikennöintikilpailutusten kautta
<ul style="list-style-type: none"> Kasvihuonekaasupäästöt 		Raportoidaan kaupunkikonsernin kasvihuonekaasupäästöistä	Raportoidaan kaupunkikonsernin kasvihuonekaasupäästöistä	Raportoidaan kaupunkikonsernin kasvihuonekaasupäästöistä	Raportoidaan kaupunkikonsernin kasvihuonekaasupäästöistä	Raportoidaan kaupunkikonsernin kasvihuonekaasupäästöistä
Liikenne ja liikkuminen						
Tulevaisuuden liikkumisjärjestelmä		Tulevaisuuden liikennejärjestelmän suunnitelmaa tarkennetaan.				
Älykäs sähköinen joukkoliikenne		Robottibussiliikenne on käytössä.	Robottibussiliikenteen kehittymistä seurataan valtakunnallisesti. Kokeilu			

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
			on siirretty myöhemmäksi.			
Citylogistiikan uudet ratkaisut		Puutorin CityHub -kokeilu päättyy 5/2020. Nopeita kokeiluja toteutetaan.				
Pysäköintipalvelujen uudistaminen		Pysäköinti HUB on käytössä. HUB:iin liitetään tiedonkeruujärjestelmiä vuoden aikana.	Pysäköinti HUB on käytössä. Uusi sähköinen lupajärjestelmä käytössä.			

Tavoitteen kuvaus:

Ennakoivan kaupunkisuunnittelun keskiössä on väestönkehitykseen pohjautuva palvelutarpeiden ennakointi ja digitaalinen kaupunkimallinnus. Kaupunkikehittämisen malli ulotetaan myös maanalaiseen kaupunki-infrastruktuuriin. Älykäs rakentaminen hyödyntää ja yhdistää tietoja koordinoitusti ja ottaa ennakoivasti huomioon korjausvajeet koko kaupungin alueella.

Tulevaisuuden liikkumisjärjestelmä tulee kaupungin ilmastopoliittisia tavoitteita ja vastaa yhteiskunnassa tapahtuviin teknologisiin ja elämäntapoihin liittyviin muutoksiin. Logistiikan kehittyminen antaa mahdollisuuden testata uusia, entistä ympäristöystävällisempiä ja viihtyisämpiä liikkumisen ratkaisuja. Kehitämme yhdessä logistiikka-alan yritysten kanssa ympäristöä säästäviä, viihtyvyyttä lisääviä ja kustannustehokkaita logistiikkaratkaisuja, jotka tarjoavat yrityksille mahdollisuuksia kehittää ja testata uusia liiketoimintamalleja. Kehitämme sähköistä liikennettä, autojen ja pyörien yhteiskäyttöä sekä liikkuminen palveluna -mallia. Edistämme hankkeella ympäristöystävällisten liikennevälineiden ja joukkoliikenteen käyttöä.

Turku haluaa ottaa viisaita ja kestäviä askeleita. Siihen liittyy kiinteästi suunnitelma kaupungin ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Turun kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2029 mennessä. Sen saavuttamiseksi Turun alueen kasvihuonepäästöjä vähennetään vuoteen 2029 mennessä vähintään 80 prosentilla vuoden 1990 tasoon verrattuna. Yhteistyössä kaupungin kumppanien kanssa sitoutamme kaupunkilaisia ja kaupungin sidosryhmiä lähtemään mukaan hiilineutraaliustavoitteen toteuttamiseen. Samalla otamme käyttöön mallin kaupungin tekemien investointien ja hankintojen ympäristö- ja elinkaari vaikutusten arviointiin. Kaupungin elinvoiman ja kasvun tulee rakentua ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväälle perustalle. Toteutamme päästöttömyyteen, jätteettömyyteen ja kestävään luonnonvarojen käyttöön liittyvät resurssi- ja elinvoiman periaatteet vuoteen 2040 mennessä.

*Hankkeiden vaatimat investointimäärärahat on esitetty erillisessä investointiohjelmassa

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan muut kehittämishankkeet

Hanke	Nykyinen vaihe	Hyötytavoite	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös	Lisätietoja
Kaupunkirakenne ja liikennejärjestelmä	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Kaupunkirakennetta ja liikennejärjestelmää kehitetään pitkäjänteisesti, järjestelmällisesti sekä laaja-alaisesti.	<ul style="list-style-type: none"> - Koordinoida ja lisätä tietoa käynnissä olevista samantyylisistä projekteista (esim. riippuvuudet) - Voidaan keskustella ongelmien ratkaisuista - Tunnistaa synergioita samantyyli- sissä projekteissa (esim. hankinta- tarpeiden yhdistäminen) - Tunnistetaan tulevaisuuden kehittä- mistarpeita/projekteja 	27.3.2017		3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittä- mällä kaupunkia suu- rina aluekokonai- suuksina	<p>Hanke toteuttaa seuraavia kaupunkiympä- ristötoimialan strategisia tavoitteita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - KV1: Kasvihuonekaasupäästöjen vähen- täminen - KV2: Kestävä yhdyskuntarakenne - KV3: Vähähiilinen kestävä liikkuminen - KV5: Alueellisen eriarvoisuuden vähentä- minen <p>Projektit toteuttavat myös kaupungin kärki- hankkeita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turun tiedepuisto - Keskustan kehittäminen - Smart and Wise Turku <p>Katso projektit kaupunkiympäristölaut- kunnan operatiivisesta sopimuksesta.</p>
KYTO digita- lisaatio	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Sujuvoitetaan asiakas- palvelua avaamalla uu- sia palvelukanavia ja tehostetaan omien re- sursmien käyttöä.	<ul style="list-style-type: none"> - Koordinoida ja lisätä tietoa käynnissä olevista samantyylisistä projekteista (esim. riippuvuudet) - Voidaan keskustella ongelmien ratkaisuista - Tunnistaa synergioita samantyyli- sissä projekteissa (esim. hankinta- tarpeiden yhdistäminen) - Tunnistetaan tulevaisuuden kehittä- mistarpeita/projekteja 	27.3.2017		3.2.3 Digitaalisia pal- veluja kehitetään laa- jalla ja avoimella yh- teistyöllä	<p>Hankkeen projektit toteuttavat myös Smart and Wise Turku -kärkihankkeen tavoitteita.</p> <p>Katso projektit kaupunkiympäristölaut- kunnan operatiivisesta sopimuksesta.</p>
Pysäköinti- toiminnan kehittäminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Saadaan pysäköinti- toiminta sujuvammaksi niin asiakkaan kuin kaupunginkin näkökul- masta. Sähköisten pal- velujen ja toimintojen lisääminen.	<p>Kaksi projektia, jotka toteuttavat hanketta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Pysäköintimittareiden uusiminen ja mobiilimaksamisen kehittäminen 2) Pysäköinninvalvonnan järjestel- män uusiminen/kehittäminen. 	29.9.2017		3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tue- taan hyvällä kaupun- kiympäristöllä ja pal- veluilla	<p>Hankeen projektit toteuttavat myös Smart and Wise Turku -kärkihankkeen tavoitteita.</p> <p>Hanketta toteuttavat projektit näkyvät ra- kennus- ja lupalautakunnan operatiivi- sessä sopimuksessa.</p>

Kaupunkiympäristötoimiala

3 Taloudelliset tavoitteet

3.1 Määrärahat ja investoinnit (kaupunginvaltuusto)

Kaupunkiympäristötoimiala, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötaloulososa						
Toimintatulot	77 900	79 065	72 494	73 757	74 735	75 732
Valmistus omaan käyttöön	1 629	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
Toimintamenot	102 965	108 700	106 949	110 274	111 911	113 577
Toimintakate	-23 437	-28 025	-32 845	-34 907	-35 565	-36 234
Muutos-%		19,6%	17,2%	6,3%	1,9%	1,9%
Investointiosa						
Investointimenot	598	2 200	1 020	1 000	1 000	1 000
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	184	175	176	175	175	175
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-415	-2 025	-844	-825	-825	-825
Muutos-%		388,4%	-58,3%	-2,3%	0,0%	0,0%

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristölautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	41 796	40 294	37 504	38 112	38 728	39 354
Valmistus omaan käyttöön	1 629	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
Toimintamenot	48 621	51 803	50 671	52 852	53 643	54 445
Toimintakate	-5 196	-9 899	-11 557	-13 131	-13 304	-13 480
Muutos-%		90,5%	16,7%	13,6%	1,3%	1,3%
Investointiosa						
Investointimenot	90	1 700	520	500	500	500
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-90	-1 700	-520	-500	-500	-500
Muutos-%		1780,8%	-69,4%	-3,8%	0,0%	0,0%

Rakennus- ja lupalautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot		0				
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	100	101	100	100	100	100
Toimintakate	-100	-101	-100	-100	-100	-100
Muutos-%		0,6%	-0,6%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaupunkiympäristötoimiala

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	36 016	38 502	34 606	35 262	35 624	35 995
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	54 156	56 526	55 795	56 938	57 785	58 649
Toimintakate	-18 140	-18 024	-21 188	-21 676	-22 161	-22 654
Muutos-%		-0,7%	17,6%	2,3%	2,2%	2,2%
Investointiosa						
Investointimenot	508	500	500	500	500	500
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	184	175	176	175	175	175
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-324	-325	-324	-325	-325	-325
Muutos-%		0,2%	-0,1%	0,2%	0,0%	0,0%

Lounais-Suomen Jätehuoltolautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	88	269	383	383	383	383
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	88	271	383	383	383	383
Toimintakate	0	-2	0	0	0	0
Muutos-%		240,6%	-100,0%	-100,0%	0,0%	0,0%

Kaupunkiympäristötoimiala

3.3 Myyntitulot (kaupunginhallitus)

Kaupunginhallituksen palvelutilaus*	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Maanmyyntitulot	19 413 630	23 700 000	32 700 000	23 700 000	27 000 000	27 000 000
josta myyntivoiton osuus	18 991 602	19 200 000	28 200 000	19 200 000	21 900 000	21 900 000
Maankäyttösopimuskorvaukset	1 721 901	5 000 000	6 000 000	7 000 000	15 000 000	17 000 000

* Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51000 KH/maaomaisuus kaupunkiympäristötoimialalle.

Kustannuspaikalle kohdistuvat pilaantuneiden maiden kunnostuskustannukset, jotka aiheutuvat tonttien ja yleisten alueiden puhdistamiseen varautumisesta

Kaupunginhallituksen palvelutilaus*	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
PIMA (myytävät, vuokrattavat tontit)	2 478 215	1 600 000	1 600 000	1 600 000	2 000 000	2 000 000
PIMA (yleiset alueet)*	1 150 000		6 300 000			

*pakollinen varaus vuonna 2021 (toteutus vuosina 2021-2025)

Kaupunginhallituksen palvelutilaus*	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Virkistysalueiden kehittäminen (toimintamenojen lisäys KH/maaomaisuus)					500 000	1 000 000

Kaupunkiympäristötoimiala

3.4 Kaupunkiympäristön investointiohjelma (kaupunginhallitus)

*Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51002 KH/infraomaisuus toimialalle. Investointiprojektit ovat tarkemmin operatiivisessa sopimuksessa.

KH palvelutilaus*	Tilinpäätös 2019	Talousarvio muutoksin 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Strategiset kärkihankkeet**	12 458 839	24 435 296	19 092 000	20 950 000	22 800 000	41 080 000
Kiinteistökehitys	2 160 060	14 463 967	13 463 000	25 516 500	32 365 000	19 900 000
Toimintoja tukevat	184 259	1 480 000	1 150 000	650 000	150 000	150 000
Korjausvelkaa alentavat	11 077 857	15 172 523	13 110 000	13 635 000	13 135 000	13 135 000
Liikenteen toimivuutta & turvallisuutta parantavat	3 025 415	2 514 560	1 750 000	1 950 000	1 050 000	1 200 000
Asukasviihtyisyyttä parantavat	1 383 381	2 430 620	3 015 000	2 210 000	2 760 000	2 060 000
Suunnitteluvaraus (Aikaistettu toteutussuunnittelu)	18 951	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Yhteensä	30 308 763	60 181 736	52 080 000	64 411 500	72 760 000	78 025 000

Strategiset kärkihankkeet (kaupunginhallitusta sitovat)	Tilinpäätös 2019	Talousarvio muutoksin 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Keskustan kehittäminen -kärkihanke**	6 424 871	23 435 296	18 692 000	20 250 000	17 800 000	36 880 000
Turun Tiedepuisto -kärkihanke	2 059 274	-	400 000	700 000	5 000 000	4 200 000
Smart & Wise -kärkihanke	-	-	-	-	-	-
Projektoimattomat	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	8 484 145	23 435 296	19 092 000	20 250 000	17 800 000	36 880 000

Kaupunkiympäristötoimiala

Kiinteistökehitys (kaupunginhallitusta sitovat)	Tilinpäätös 2019	Talousarvio muutoksin 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Linnakaupunki	2 973 842	3 250 000	5 470 000	8 400 000	8 400 000	6 600 000
Skanssi	568 316	1 596 000	1 200 000	4 630 000	5 430 000	-
Muut kiinteistökehityskohteet (muut tuloa tuottavat vuonna 2019)	2 059 735	9 617 967	6 793 000	12 486 500	18 535 000	13 300 000
Yhteensä	5 601 893	14 463 967	13 463 000	25 516 500	32 365 000	19 900 000

Yhtiömuotoisesti toteutettavat	Tilinpäätös 2019	Talousarvio muutoksin 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kauppatorin paviljongit (sisältyy keskustan kehittämisen kärkihankkeeseen, Kauppatori)**	-	6 000 000	1 360 000	-	-	-
Raitiotie	-	-	4 000 000	5 000 000	5 000 000	44 100 000
Yhteensä	-	6 000 000	5 360 000	5 000 000	5 000 000	44 100 000

Kaupunkiympäristötoimiala

3.5 Tilapalvelujen investointiohjelma (kaupunginhallitus)

KH Palvelutilaus*: sitovat tilahankkeet (kh)

*Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51001 KH/tilaomaisuus toimialalle

Hankkeen nimi	Indeksikorjattu kustannusarvio (1/2020, 97)	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024	Valmistumisvuosi
Tommilankadun päiväkodin uudisrakentaminen	6 032 000	2 100 000	3 795 808				2021
Kallelankadun päiväkodin peruskorjauksen loppuosa	1 950 000	1 350 000	450 000				2023
Kaskenkadun päiväkodin peruskorjaus ja laajennus	5 195 773					200 000	2025
Suikkilan koulu ja Talinkorventien päiväkotit	12 250 000		600 000	5 825 000	5 825 000		2023
Sirkkalan koulu, Kärnhuset korvaava uudisrakentaminen	12 538 970	400 000	4 046 323	6 069 485	2 023 162		2023
Pääskyvuoren koulu, uudisrakentaminen ja peruskorjaus	11 465 281	420 000	3 000 000	5 245 281	2 800 000		2023
Hannunniitun koulutilojen tekniset ja toiminnalliset muutostyöt	2 200 000	1 500 000	582 157				2021
Lausteen koulu (päivitetään, kun khkeh päättää ts:n)	14 726 000		150 000	4 000 000	6 000 000	4 576 000	2024
* Wäinö Aaltosen koulu, Ylikylän korvaava rakennus	4 800 000		600 000	3 200 000	1 000 000		2024
* Lyseon koulutalon peruskorjaus tai korvaava hanke	18 000 000		150 000	6 000 000	6 500 000	4 500 000	2025

Kaupunkiympäristötoimiala

Hankkeen nimi	Indeksikorjattu kustannusarvio (1/2020, 97)	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024	Valmistumisvuosi
* Luolavuoren koulutalon peruskorjaus tai korvaava hanke	18 000 000		150 000	6 000 000	6 500 000	4 500 000	2025
* Nummen koulutalo, tekninen peruskorjaus	10 000 000		150 000	4 925 000	4 925 000		2023
* Raunistulan koulu, tekninen peruskorjaus	4 000 000		150 000	1 283 333	1 283 333	1 283 333	
Konserttitalon uudisrakentaminen	71 000 000	400 000	1 500 000	23 000 000	25 000 000	20 000 000	2025
Byråbo / kaupungintalon pihapiiri	20 000 000				10 000 000	10 000 000	2025
* Kaupungintalon korttelin perustukset	8 000 000		300 000	3 850 000	3 850 000		2022

Kustannusarviot eivät sisällä hankkeisiin liittyviä purku- tai pilaantuneiden maiden vaihtoon liittyviä kustannuksia

Muut hankkeet	Indeksikorjattu kustannusarvio (1/2020, 97)	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024	Valmistumisvuosi
Pienet hankkeet <1 M€		8 500 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000	
Energiatehokkuusinvestoinnit		200 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	
Kh Palvelutilaus yhteensä*			25 624 288	79 398 099	85 706 495	55 059 333	

Kaupunkiympäristötoimiala

Konserni- tai vuokrahankkeina toteutettavat hankkeet

Hankkeen nimi	Indeksikorjattu kustannusarvio (1/2020, 97)	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024	Valmistumisvuosi
Pansion monitoimitalo (toteutusmallista ei päätöstä)	18 586 000		200 000	800 000	8 793 000	8 793 000	2024
Linnakaupungin monitoimitalo (toteutusmallista ei päätöstä)	24 000 000			150 000	1 000 000	11 500 000	2025
Skanssin monitoimitalo (toteutusmallista ei päätöstä)	36 629 443			700 000	11 976 481	11 976 481	2025
Runosmäen monitoimitalo (yhtiömuotoinen toteutus)	12 971 683		1 000 000	5 985 842	5 985 842		2023
Sofiankadun päiväkotitoimitalo (vuokrahanke)	5 517 754						2021
Päihdehuollon tilaratkaisu (vuokrahanke)	8 385 000						2023
* Ammatti-instituutti kampus (vuokrahanke)	72 400 000						2024
* Elinanpuiston päiväkotitoimitalo (Kuraattorinpolun vuokratilan korvaava) (vuokrahanke)	5 125 000						2023
Byråbo / Yliopistonkatu 27/ Vuokrasopimuksen uusiminen (vuokrahanke)							2023

Kustannusarviot eivät sisällä hankkeisiin liittyviä purku- tai pilaantuneiden maiden vaihtoon liittyviä kustannuksia

Kaupunkiympäristötoimiala

3.6 Muut investoinnit (kaupunginhallitus)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Muut investoinnit (ohjelmistot ym.)	90 385	600 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Joukkoliikenne (maksu- ja informaatiojärjestelmä)	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Pysäköintimittareiden uusiminen	0	1 100 000				
Autojen hankinta			20 000			
Yhteensä	590 385	2 200 000	1 020 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Kaupunginhallitus palvelutilaus*	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kiinteän omaisuuden hankinnat	7 310 801	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000
Yhteensä	7 310 801	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000

*Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51000 KH/maaomaisuus toimiala

Kaupunkiympäristötoimiala

4 Resurssien käyttö

4.1 Työvoiman käyttö (kaupunginhallitus)

	Tilinpäätös 2019	Talousar- vio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitel- ma 2022	Taloussuunnitel- ma 2023	Taloussuunnitel- ma 2024
Kaupunkiympäristötoimiala, yhteensä						
- Henkilötyövuodet (htv)	331	325	327	329	329	329
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) ****	15	19	17	17	17	17
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1000 eur)*	14 264	15 281	15 492	15 984	16 219	16 459
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1000 eur) *****	630	800	755	755	755	755
Kaupunkiympäristölautakunta						
- Henkilötyövuodet (htv) **	303	298	302	304	304	304
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) ****	7	7	6	6	6	6
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1000 eur)	13 062	13 904	14 265	14 744	14 965	15 189
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1000 eur) *****	315	227	255	255	255	255
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta						
- Henkilötyövuodet (htv)	28	23 ***	21	21	21	21
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) ****	7	8	7	7	7	7
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1000 eur)	1 094	1 085	948	961	975	990
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1000 eur) *****	315	364	300	300	300	300
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta						
- Henkilötyövuodet (htv)		4	4	4	4	4
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) ****		4	4	4	4	4
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1000 eur)	26	210	199	199	199	199
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1000 eur) *****		210	199	199	199	199

Lisätietoja:

*Rakennus- ja lupalautakunnan ja Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan palkat ja palkkiot sisältyvät kaupunkiympäristötoimialan lukuun.

**Kaupunkiympäristölautakunnan alaisuudessa toimialan henkilötyövuodet lukuun ottamatta joukkoliikennettä (palkkakustannuksineen Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalla 2019-2022) ja L-S jätehuoltolautakuntaa (v.2020 alkaen).

Kaupunkiympäristötoimiala

	Tilinpäätös 2019	Talousar- vio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitel- ma 2022	Taloussuunnitel- ma 2023	Taloussuunnitel- ma 2024
*** Fölin palvelutoimiston siirto kaupungin yhteiseen asiakaspalveluun 1.9.2020 alkaen, htv 23->26 v.2020						
****Kaupunkiympäristötoimialan henkilötyövuosista ulkoisella rahoituksella noin 17 htv (n. 5 %).						
*****Ulkoisen rahoitus:						
Hankerahoituksella 1,7 htv						
Luvat ja valvonta:						
-	Kunnat ja teollisuus maksavat 70 % ilmanlaadun tarkkailusta (2,1 htv).					
-	Lounais-Suomen Jätehuolto Oy maksaa jätehuoltoviranomaisen tehtävistä 4 htv (100 %).					
-	Jätehuoltolautakunnan kokouspalkkiot laskutetaan Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:ltä.					
-	Valtio maksaa valvontaeläinlääkärin palkkakustannukset (100 %, 1 htv).					
-	Sopimuskunnat maksavat 20-50 % eläinhoitolan palkkakustannuksista (1,1-1,2 htv).					
Seudullinen joukkoliikenne:						
-	Muut Föli-kunnat maksavat yhteensä 7 htv					

Kaupunkiympäristötoimiala

4.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (m ²)	19 368 (muu Kyto) 282 (Joukkoliikenne)	19 368 (muu Kyto) 168 (Joukkoliikenne)	19 323 (muu Kyto) 162 (Joukkoliikenne)
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	19 368 (muu Kyto) 282 (Joukkoliikenne)	19 368 (muu Kyto) 168 (Joukkoliikenne)	19 323 (muu Kyto) 162 (Joukkoliikenne)
Muut tilat (m)			
Alueet yhteensä (ha)	13,1	13,1	13,1

Lisätietoja:

Joukkoliikenne: Aurakatu 5 tilat poistuneet, sopimus päättynyt 30.9.2020.

Alueissa ovat mukana Saramäen ja Itäharjun varastoalueet sekä Röntämäen, Ovakon ja Lauttarannan lumensijoitusalueet.

Tilamäärissä ja vuokrissa ei ole huomioitu hallintotoimintojen siirtymistä konsernihallintoon.

Huom. Puolalankatu 5 ja Puutarhakatu 1 vuokrasopimukset päättyvät 2022. Vaikutuksia ei vielä kyetä arvioimaan.

TA2021:

Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa.

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Henkilöstön hyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia
Kaupungin tavoite 2018–2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoiteluku
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea ja luottamalla omiin alaisiin	
Työyhteisötaidot Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,25)
Työyhteisötaidot Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisö Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,42)
Työyhteisö Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisö Luottamus työkavereihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisön tuki esimiestyölle	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,47) Välikysely (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Ei toimenpiteitä

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia
Kaupungin tavoite 2018–2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoiteluku
2.A. Työkyvyn hallinta	
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 83 (27,2 %)

Keinot	Tavoiteluku
	Vuonna 2019: 80 (25,5 %)
2.B. Vaarojen ja haittojen arviointi / riskien arviointi	
Kuinka monta vaarat ja haitat –arvioita / riskiarviota tallennettu	Vähintään 25 % toimialan perusyksiköistä per vuosi Vuonna 2018: (64 %) Vuonna 2019: (14 %)
2.C. Kunta 10 – tuloksien pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat koskien työpaineita	
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työpaineita paljon, hallintaa vähän, Kunta10	pienempi kuin edellinen vuosi vertailuluku 23,90 %, toteuma 48 %
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työmäärän lisääntyminen, Välikysely	pienempi kuin edellinen vuosi ei vertailulukua, toteuma 34 %
2.D. Asiakasväkivallan kokemus	
Asiakasväkivallan kokemus: Henkinen väkivalta	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (24,90 %) Välikysely (15 %)
Asiakasväkivallan kokemus: Fyysinen väkivalta tai sen uhka	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (1,90 %) Välikysely (3 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Vaarat ja haitat arviointi tulee suorittaa toimialan erikseen valittavissa yksiköissä.

**Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia
Kaupungin tavoite 2018–2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen**

Keinot	Tavoiteluku
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet	
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (4,61) Välikysely (Heikentynyt)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75 % Kunta10 (84,30 %) Välikysely (80 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Työn mielekkyyden kokemus lähtee selkeästä tehtäväkuvasta ja selkeiden tavoitteiden määrittelystä sekä tavoitteiden toteutumisen seuraamisesta kehityskeskustelujen yhteydessä. Esimiehellä on tässä suhteessa tärkeä rooli.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!

Kaupungin tavoite 2018–2021: 4. Osaamisen turvaaminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku
4.A. Osaamisprofiilien ajan tasalla pitäminen	
Yhteisten osaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 1,92/saavutettu taso 2,35) Välikysely (vaadittu taso 1,97/saavutettu taso 2,38)
4.B. Osaamisen johtamisen vuosikellon toteuttaminen	
Johtamisosaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 2,16/saavutettu taso 2,55) Välikysely (vaadittu taso 2,24/saavutettu taso 2,85)
Henkilöstökoulutukseen osallistuneiden määrä (prosentuaalinen osuus henkilötyövuosista laskettuna)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuonna 2018: (80,80 %) Vuonna 2019: (90,10 %)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Keskiarvo osallistuneiden henkilöiden koulutuspäivien määrästä per henkilö (koulutussuunnitelmaraportointi)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi tavoite vähintään 3 päivää per henkilö Vuonna 2018: (4,9) Vuonna 2019: (6,4)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Kokemus täydennyskoulutuksen riittävydestä	75 % henkilöstöstä kokee, että on riittävä Kunta 10 (69,30 %) Välikysely (75 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Ei toimenpiteitä

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!

Kaupungin tavoite 2018–2021: 5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku
5.A. Muutoksen kokeminen työssä	
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (33,80 %)

Keinot	Tavoiteluku
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (45 %)
5.B. Työyhteisön tavoitteiden ymmärtäminen ja niiden saavutettavuus	
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisötaidot: tavoitteellisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,57)
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisön tavoitteellisuus, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Työyhteisön tavoitteiden läpikäynti työpaikkakokouksissa ja tarvittaessa kehityskeskusteluissa.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!
Kaupungin tavoite 2018–2021: 6. Uudistamiskyky

Keinot	Tavoiteluku
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa	
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,05)
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Ei toimenpiteitä

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen
Kaupungin tavoite 2018–2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa	
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,81) Välikysely (Heikentynyt)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (2,88) Välikysely (Heikentynyt)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Päätösten parempi perusteleminen ja sisällön avaaminen henkilökunnalle.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018–2021: 8. Laadukas esimiestyö

Keinot	Tavoiteluku
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa	
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (67 %) Uusin kysely (81 %)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,46)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Ei toimenpiteitä

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018–2021: 9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku
9.A. Yhteistoiminta toimialoilla kunnossa	
Yhteistoiminnan vaatimusten tunteminen, Esimiesbarometri	Kyllä-vastanneiden osuus on enemmän kuin 75 % Edellinen kysely (94 %) Uusin kysely (81 %)
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen	
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esimiesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75% Edellinen kysely (72 %) Uusin kysely (81 %)
9.C. Strategisesti ohjatut -kehityskeskustelut	
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: kehityskeskustelujen käymisprosentti	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (59,2 %) Välikysely (62 %)
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: Yksilökehityskeskustelujen hyödyllisyys	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (32,10 %) Välikysely (Parantunut)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Viestinnän keinojen kehittäminen tiedonkulun hallinnassa. Panostaminen entistä enemmän työpaikkakokouksiin.

Viralliset yhteistoimintamenettelyt hoidetaan ohjeistuksen mukaisesti.

Kaupunkiympäristötoimiala

6. Muutokset

6.1. Toiminnallisten tavoitteiden muutokset

Muutokset

Kaupunkiympäristötoimiala

6.2 Taloudellisten tavoitteiden muutokset (kaupunginvaltuusto)

Talousarviokäsittelyssä hyväksytyt talousarviomuutokset menoihin ja tuloihin

	Toimielin	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
			Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kj	TKS joukkoliikennelautakunta	Joukkoliikenteen liikennetarjonnan sopeuttaminen vähentämällä ostettavaa liikennemäärää määräaikaisesti -5%:lla. (vähentää toimintamenoja)	-2 000 000			
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Hulevesimaksun siirtäminen osaksi kiinteistöveroja ja kiinteistöveroprosenttien tarkistaminen. (vähentää toimintatuottoja)	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Digitalisaation lisäämisen kautta kustannustehokkuuden parantaminen. (vähentää toimintamenoja)	-137 029			
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Henkilöstömenoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite (mm. sijaisten käyttö, matkakustannukset, erilliskorvaukset, talkoovapaat). (vähentää toimintamenoja)	-445 343			
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Palvelujen ja tavaroiden hankintoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite. (vähentää toimintamenoja)	-836 586			
Kv	TKS joukkoliikennelautakunta	Vähennetään joukkoliikenteen säästötavoitetta 1,7 M€. Etsitään säästöt olemassa olevien liikennöintisopimusten sisältä huomioiden talousarviokäsittelyn jälkeen saadut kilpailutussäästöt painottaen sitä, ettei liikenteen karsiminen heikennä työmatkaliikennettä. (lisää toimintamenoja)	+1 700 000			